

Študijski program:

HUMANISTIČNE ZNANOSTI

Koordinator študijskega programa:

Doc. dr. Tadej praprotnik

Stopnja študija:

3. stopnja (doktorski študij)

Trajanje študija:

3 leta

Naziv pokončanem študiju:

doktor / doktorica znanosti

Opis programa:

Koncept humanističnih znanosti omogoča interdisciplinarni pristop v področju izobraževanja tretje stopnje, ker ponuja široko osnovno znanje vseh polj humanistike, povezuje antropološke, filozofske in lingvistične discipline in obenem usmerja študente in študentke v področje znanstvenega raziskovanja. Študijski program 3. stopnje Humanistične znanosti omogoča podiplomskim študentom in študentkam študij disciplin in področij, ki so v drugih slovenskih visokošolskih institucijah manj zastopane; odlika študijskega programa je v ponujanju izrazite interdisciplinarnosti in izbirnosti predmetov. Študijski program je po letnikih strukturiran na način, ki v maksimalni meri izkorišča horizontalno in vertikalno povezljivost vsebin. Tako strukturiran program omogoča stalno prilagajanje individualnim študijskim interesom posameznikov in posameznic. Študijski program odraža aktualne potrebe v širšem mednarodnem kontekstu in skuša zajeti študijske potrebe in vsebine, ki niso v celoti zastopane v evropskih programih (obravnavajo regionalne študije Balkana, antropologijo postsocializma, zgodovinska antropologija ipd). Program spodbuja in podpira študij študentov in študentk iz drugih dežel, ter ustvarja za slovenske univerzitetne učitelje/učiteljice in raziskovalce/raziskovalke možnosti za raziskovanje na področjih, ki so v slovenskem znanstvenem okolju le šibko zastopana, vendar pa o njih sami sodijo, da so zanimiva in potrebna za njihov znanstveni razvoj in razvoj problematik na njihovih delovnih področjih; vzpostavlja tesno sodelovanje in vezi z institucijami za visokošolsko izobraževanje ki delajo na istih in sorodnih znanstvenih področjih, kakor jih razvija ISH; omogoča podiplomskim študentom in študentkam študij disciplin in področij, ki niso na voljo v drugih slovenskih visokošolskih institucijah. Ocenjujemo, da je to najbolj izrazita izobraževalna vizija ISH-ja, ker tesno povežemo izobraževanje in raziskovanje, in ob tem nenehno sledimo razvoju humanističnih znanosti ter uvajamo nove pristope in novo miselnost: kot ustanoviteljski član ECHIC, evropskega konzorcija za humanistiko, smo tudi priznani kot humanistična avantgarda EZ.

Vodilna misel koncepta Humanističnih znanosti ne povezuje samo zahteve za kompetenco, ki jih je postavljala tradicionalna humanistika in zahteve inovativnosti sodobne humanistike, ampak predvsem individualno svobodo podiplomskega študenta/ke, da s pomočjo učiteljev in v dialogu oblikuje lastno strokovno in znanstveno identiteto. Humanistične znanosti na ISH v tem procesu ne skrivajo etične refleksije evropske humanistike.

Cilji programa:

- ii študijski program zagotavlja študentom spoznavanje in obvladovanje epistemološko najbolj prepričljivih sistemov vednosti ter razumevanje/interpretacijo rezultatov raziskovanja, ki je v prvi vrsti usmerjeno v aktualne človekove potrebe;
- ii razširjen in poglobljen študij disciplin in področij, ki niso ali pa so šibkeje zastopana v drugih slovenskih visokošolskih institucijah;
- ii organiziranje študijskega programa, ki je zanimiv tudi za študente izven Slovenije, zlasti iz Srednje in Vzhodne Evrope;
- ii študijski program izobražuje mlade specialiste v vrhunsko metodološko in konceptualno opremljene strokovnjake, ki so sposobni samostojne kritične analize pojmov in pojavov, ki so vezani na

- specifična razsežja in področja humanistike, ki jih pokriva študijski program;
- ii med pričakovane učne izide štejejo usposobljenost diplomantov v visoko samorefleksivne raziskovalce, ki imajo kritičen odnos do zbranega gradiva, ob tem pa ohranjajo etičnost in občutljivost do predmeta raziskovanja;
- ii sposobnost vključevanja historične perspektive, torej sposobnost zgodovinskega umeščanja problemov v interakciji s sodobnostjo;
- ii pričakovani učni izidi študentov se preverjajo s pomočjo kontinuiranega in sistematičnega mentorskega dela profesorjev s študenti, s sprotnim preverjanjem napredovanja glede študija literature, izbora raziskovalnih tehnik, s stalnim koordiniranjem aktivnosti, ki vodijo v smer konceptualno koherentno izdelanega raziskovanja;
- ii sprotni učni izidi se preverjajo tudi s pomočjo seminarских nalog in v okviru priprav in prijave teme doktorske naloge.

Učni izidi in kompetence:

Obvezen sestavni del študijskega programa 3. Stopnje Humanistične znanosti so temeljne in aplikativne raziskovalne naloge

- ii usposobljenost za samostojno raziskovanje; razumevanje ključnih teoretskih pojmov, ki določajo posamezne predmete;
- ii obvladovanje znanstvenega aparata, metod in tehnik raziskovanja (tudi terenskega dela);
- ii spoznanje z epistemološkimi koncepti in pristopi;
- ii razumevanje transnacionalnih procesov, kulturne raznolikosti in identitet na lokalni in globalni ravni;
- ii sposobnost teoretske refleksije in artikulacije analize humanističnih interdisciplinarnih vsebin; ii zgodovinsko umeščanje problemov v interakciji s sodobnostjo;
- ii kompetenca pisanja humanističnih interdisciplinarnih analitičnih, znanstvenih besedil, poljudnoznanstvenih in kritičnih besedil;
- ii usposobljenost za različne oblike prenosa znanja (aplikativna znanost), za javne predstavitve, prezentacije, nastope in za vzpostavljanje dialoga z mediji;
- ii zmožnost kritičnega opazovanja družbeno kulturnih procesov znotraj znanstvenega polja in na ravni vsakdanjega življenja;
- ii uporaba etičnih meril in zavezanost profesionalni etiki.

Pogojizavpis:

Na doktorski študijski program Humanistične znanosti se lahko v skladu z zadnjim odstavkom člena 38a in 16. člena prehodnih in dokončnih določb Zakona o visokem šolstvu vpiše:

- ii kdor je končal študijski program 2. stopnje;
- ii kdor je končal študijski program za pridobitev univerzitetne izobrazbe sprejetih do 11. 6. 2004;
- ii kdor je končal dosednji študijski programov za pridobitev specializacije in ki je pred tem končal visokošolski strokovni program, sprejet pred 11.6.2004; kandidatkam in kandidatom Komisija za študentske zadeve ISH določi študijske obveznosti v obsegu 30 do 60 KT;
- ii kdor je končal študijski program za pridobitev magisterija znanosti oziroma specializacije po končanem študijskem programu za pridobitev univerzitetne izobrazbe, sprejet pred 11.6.2004, kandidatkam in kandidatom se prizna najmanj 60 kreditnih točk;
- ii kdor je končal študijski program, ki izobražuje za poklice, urejene z direktivami EU, ali drugi enoviti magistrski študijski programi, ki so ovrednoteni s 300 kreditnih točk po ECTS.

Pogoje za vpis izpolnjujejo tudi kandidati in kandidatke, ki so končali enakovredno izobraževanje, kot je navedeno v točkah od 1. do 5. v tujini. Vpisujejo se pod enakimi pogoji, kot veljajo za kandidatke in kandidate, ki so zaključili šolanje v Sloveniji. Pred vpisom na doktorski študij morajo opraviti postopek priznavanja izobraževanja za nadaljevanje izobraževanja.

Pogojizaizbiroobomejitvvpisa:

Izbor kandidatk in kandidatov bo temeljil na uspehu pri zaključenem študiju in dosežkih na znanstvenem in strokovnem področju. Posamezni elementi za izbiro bodo vrednoteni na naslednji način:

- uspeh pri študiju (povprečna ocena) – 60 %
- ocena, dosežena na diplomski ali magistrski – 40%.

O tem odloča Komisija za študijske zadeve ISH.

Pogoj za napredovanje:

Pogoj za napredovanje v 2. letnik magistrskega (drugostopenjskega) študija je doseženih 45 KT.

Pogoj za dokončanje študija:

Pogoj za napredovanje v 2. letnik doktorskega študija so opravljene študijske obveznosti v obsegu najmanj 45 kreditnih točk.

Pogoj za napredovanje v 3. letnik doktorskega študija so vse opravljene študijske obveznosti organiziranih oblik pouka iz 1. in 2. letnika ter soglasje senata k temi doktorske teze.

Zadnji, 3. letnik je namenjen individualnemu raziskovalnemu delu in izdelavi ter zagovoru doktorske disertacije.

Doktorski študent oz. študentka, ki ni opravil/-a vseh obveznosti, določenih s študijskim programom, lahko enkrat ponavlja letnik.

Predmetnik programa:

1. LETNIK

1.semester:

Obvezna sestavina programa v prvem semestru sta 1 temeljni predmet (ovrednoten s 15 kreditnimi točkami po ECTS (v nadaljevanju KT) in 1 izbirni predmet (ovrednoten s 5 KT) ter individualno raziskovalno delo – predpriprave na doktorski tezi, ki prinaša 10 KT.

1 temeljni predmet (15KT):

DT01: Humanistika I.

60 P + 60 S

Nosilki: K.MEDICA

Izvajalci: A.Adam, K.Medica, N.Vodopivec.

1 izbirni predmet (5KT):

DI01: Interdisciplinarne metodologije

20 P + 20 S

Nosilec: D.ŠTRAJN

Izvajalci: A.Adam, T.Praprotnik, D.Štrajn.

2.semester:

Obvezna sestavina programa v drugem semestru sta 1 temeljni predmet (ovrednoten s 15 kreditnimi točkami po ECTS (v nadaljevanju KT) in 1 izbirni predmet (ovrednoten s 5 KT), ki ga študentke in študenti izberejo med dvema ponujenima ter doktorski seminar – prijava teme doktorske teze, ki prinaša 10 KT.

1 temeljni predmet (15 KT):

DT02: Humanistika II.

60 P + 60 S

Nosilca: R.RIHA, T. Praprotnik

Izvajalci: T. Praprotnik, J.Petrović, T.Praprotnik. R.Riha, D.Štrajn

1 izbirni predmet med (vsak po 5 KT):

DI02: Antropologija Balkana

20 P + 20 S

Nosilka: R.Šribar

DI03: Antropologija vednosti

20 P + 20 S
Nosilec: T. Praprotnik
Izvajalci: T. Praprotnik, J. Petrović, N. Vodopivec

2. LETNIK

3.semester:

V tretjem semestru študentje in študentke izberejo 4 izbirne predmete (vsak ovrednoten s 5 KT) izmed spodaj ponujenih in opravijo individualno raziskovalno delo (na doktorski disertaciji), ki prinese 10 KT:

DI04: Antropologija verovanj in prepričanj

20 P + 20 S

Nosilec: J. MIKUŽ

DI05: Komunikacija in družba

20 P + 20 S

Nosilec: T. PRAPROTNIK

DI06: Antropologija dela in migracij

20 P + 20 S

Nosilki: K. MEDICA, N. VODOPIVEC

DI07: Teorija filma in popularne kulture

20 P + 20 S

Nosilec: D. ŠTRAJN

DI08: Študije seksualnosti in ljubezni

20 P + 20 S

Nosilki: A. ADAM, J. PETROVIĆ

DI09: Radikalne etnografske metode in feministične študije

20 P + 20 S

Nosilka: R. ŠRIBAR

4.semester:

V četrtem semestru študentje in študentke izberejo še 2 izbirna predmeta izmed spodaj ponujenih (vsak je ovrednoten s 5 KT), individualno raziskovalno delo (na doktorski disertaciji), ki prinese 10 KT ter imajo doktorski seminar (10 KT):

DI10: Vedenje in diskurz

20 P + 20 S

Nosilec: T. Praprotnik

DI11: Spol in popularna kultura

20 P + 20 S

Nosilka: J. PETROVIĆ

DI12: Antropologija umetniških praks

20 P + 20 S

Nosilki: A. ADAM, J. PETROVIĆ

3. LETNIK

5.semester:

V petem semestru kandidati in kandidatke pripravljajo doktorsko disertacijo.

6.semester:

V šestem semestru študentje in študentke doktorsko disertacijo zaključijo in jo zagovarjajo.

HUMANISTIKA I.

Kodapredmeta:

DT01

Vrstapredmeta:

Temeljni predmet

Š

tudijski program in stopnja:

Humanistične znanosti, 3. stopnja

Letnik in semester:

1. letnik, 1. semester

Predavanja in vaje predmeta:

60 + 60

Kreditna točka ke:

15

Nosilki predmeta:

Doc. dr. Karmen Medica, Izr. prof. dr. Renata Šribar

Izvajalke predmeta:

Doc. dr. Alja Adam, doc. dr. Karmen Medica, Izr. prof. dr. Renata Šribar, doc. dr. Nina Vodopivec

Jezik predavanja:

slovenski, angleški jezik

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:

Obvezna aktivna udeležba na predavanjih, pričakuje se sodelovanje v seminarskih diskusijah, kar se zagotovi z rednim individualnim delom študentk in študentov (krajši pisni izdelki), s katerimi se obenem tudi sprotno preverja pridobljeno znanje. Seminarska naloga in diskusija o nalogi. Zaželeno je, da študentke in študentje po javni predstavitvi objavijo seminarsko nalogo v strokovni ali znanstveni reviji.

Vsebinapredmeta:

Vsebina predmeta je usmerjena k spoznavanju, aktivni razpravi in problematiziranju osrednjega konceptualnega aparata, metodoloških ter interdisciplinarnih vprašanj (medsebojnih relacij in povezav) in dilem humanističnih študij. Osredotoča se na metode in teorije interdisciplinarnega preučevanja in mišljenja, na metodologijo antropološkega preučevanja, terenske metode (terenskega opazovanja, razvoj in aplikacija sinhrona analize), kritike in dvomi različnih pristopov; percepcija časa in prostora.

Metodološkemu delu bo sledila razprava konkretnih družbenih oblik in odnosov na izbranih primerih:

družbene procese sprememb, kontinuitete, družbe, družbeno kulturne fenomene se obravnava kot procese v času in prostoru;

na kulturna (mikro/lokalna) razumevanja družbenih vprašanj, prelomov in kontinuitet;

na kolektivna pojmovanja, osmišljanja in zamišljanja skupnosti v prostoru in času (sorodstva, etnije, nacije, države) v kontekstu različnih kulturnih preinterpretacij (aktivnega pripisovanja in pogajanj med pomeni), kar zajame vprašanja socialnega spomina, politik spomina, reprezentacij, v navezavi na družbena pozicioniranja v kontekstu razmerij moči in hierarhij;

sodobne feministične teorije: obravnava mnogoterih identitetnih pozicij oziroma povezovanje problematike spola s multikulturno perspektivo in problematikami marginaliziranih družbenih skupin.

Temeljna literatura in viri:

Appadurai, A. (1988): The social life of Things: commodities in cultural perspective. Cambridge, New York:

Cambridge University Press.

Clifford, J., Marcus, G. (1986): *Writing Cultures: The Poetics and Politics of Ethnography*. Berkely, University of California Press.

Braidotti, R. (2002): *Metamorphoses: towards a materialist theory of becoming*, Cambridge.

Connerton, P. (1989): *How Societies Remember*. Cambridge: CUP.

Denzin, N.K. (1997): *Interpretative ethnography: Ethnographic Practices for 21st Century*. Thousand Oaks, Ca: Sage.

Gupta, A., Ferguson, J. (ur) (2001): *Culture, Power, Place: Explorations in Critical Anthropology*. Durham, London, Duke University Press.

Hastrup, K., Hervik, P. (ur) (1997): *Social experience and Anthropological Knowledge*, London, New York: Routledge.

Keesing, R. (1998): *Cultural Anthropology: A Contemporary Perspective*, Harcour Brace

Lewis I.M. (1976), *Social Anthropology in Perspective. The Relevance of Social Anthropology*. Cambridge: Cambridge University Press.

Moore, H. L., Sanders, T (2006): *Anthropology in Theory, Issues in Epistemology*, Ed. By, Blackwell Publishing.

Pelto J., Pertti J. Pelto H. G. (1978): *Anthropological Research*, Cambridge: Cambridge University Press.

Strathern, M. (1995): *Shifting contexts : transformations in anthropological knowledge*. London, New York : Routledge.

Vernant, J.P. (1994): *Mit in tragedija v stari Grčiji*, Krt, Ljubljana.

Cilji in kompetence:

- ii razvijati sposobnost kritično reflektivnega branja praks izključevanja, družbenega pozicioniranja v kontekstu razmerij neenakosti in moči;
- ii doseči usposobljenost za samostojno znanstveno raziskovanje;
- ii razumeti zgodovinske spremembe, kolektivna osmišljanja konstrukcij družbene realnosti, imaginarije, simbolne formacije;
- ii razviti sposobnost razbirati pomene in ikonografije v različnih kulturnih kontekstih, situiranih v času in prostoru.

Predvideni študijski rezultati, znanje in razumevanje:

- ii kritično prevpraševanje konceptov iz vidika družbenega in kulturnega konstruiranja realnosti, pripisa akterjev, njihovega preinterpretiranja;
- ii razumevanje družbeno kulturnih fenomenov v smislu procesualnosti, pomenov socialnih svetov v dialektiki prostora in časa, posameznika in družbe;
- ii s kritično analitičnim prevpraševanjem teoretskih konceptov s konkretnimi empiričnimi primeri se bodo študentke in študentje naučili prepoznavati različne načine artikuliranja povezav med kulturnim, družbenim in političnim nivojem, med reprezentacijo in socialno izkušnjo, analiziranja socialno identifikacijskih procesov, družbenih vključevanj ali izključevanj;
- ii reflektivnost, analitičnost in kritičnost pri raziskovanju in razumevanje sodobnih družbenih procesov.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, interaktivno učenje, seminarji, razprave, analiza besedil, delo v skupinah in individualno delo.

Način ocenjevanja in delež :

- ii opravljena seminarska naloga (80%) in
- ii ustni izpit (20%).

HUMANISTIKA II.

Kodapredmeta:

DT02

Vrstapredmeta:

Temeljni predmet

Š

tudijski program in stopnja:

Humanistične znanosti, 3. stopnja

Letnik in semester:

1. letnik, 2. semester

Predavanja in vaje predmeta:

60 + 60

Kreditne točke:

15

Nosilca predmeta:

Doc. dr. Tadej Praprotnik, red. prof. dr. Rado Riha

Izvajalci predmeta:

Doc. dr. Jelena Petrovič, doc. dr. Tadej Praprotnik, red. prof. dr. Rado Riha, red. prof. dr. Darko Štrajn

Jezik predavanja:

slovenski, angleški jezik

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:

Obvezna aktivna udeležba na predavanjih, pričakuje se sodelovanje v seminarskih diskusijah, kar se zagotovi z rednim individualnim delom študentk in študentov (krajši pisni izdelki), s katerimi se obenem tudi sprotno preverja pridobljeno znanje. Seminarska naloga in diskusija o nalogi. Zaželeno je, da študentke in študentje po javni predstavitvi objavijo seminarsko nalogo v strokovni ali znanstveni reviji.

Vsebinapredmeta:

védenje, ujeta v diskurz: meje, ki jih mišljenju vsiljuje diskurz; kategorije mišljenja in kategorije diskurza (od Platona in Aristotela do sodobnih teorij diskurza);
dialog z radikalnim skepticizmom v zahodnih kulturah: fantazma prvega spoznanja in diskurz;
moč diskurza in moč védenja: pojmovanje teh moči v zahodnih kulturah od antike do sodobnosti;
diskurz in vsakdanje (skupno, profano, deljeno) védenje;
diskurz, vednost, mediji: distribucija, preurejanje, klasificiranje, filtriranje in sidranje vednosti;
diskurz in arhivi vednosti (enciklopedije, leksikoni, poljudno-znanstvene revije in knjige, internet, priročniki, učbeniki, muzeji, razstave, zemljevidi, naracije);
vednost in vrzeli v diskurzih: vloga ozadnjih predstav in ideologij pri zapolnjevanju vrzeli;
družbeno-humanistični kontekst avtorstva, besedila in branja;
teorije in oblike tekstualnosti; tekstualni mehanizmi, ustvarjanje semiotičnih sistemov in družbene prakse;
literarni diskurzi in polje literarne tekstualnosti; metode, teorije in reprezentacije literarnega diskurza, literarne produkcije in distribucije; literarna komunikacija;
kultura in politika prevajanja; prevajanje kot jezikovna in družbena praksa univerzalne emancipacije; prevajanje kot kulturna in družbena transgresija v prostoru med zaznano vednostjo o Drugem in identifikacijo z Drugim – empirična, družbeno in kulturno pogojena (de)konstrukcija prevoda;
novi mediji in vsakdanje življenje: vpliv medijev na percepcijo in upomenjanje;
novi mediji in življenjski stili posameznikov;

vprašanje virtualne osvoboditve omreženega posameznika;
 identiteta, anonimnost in »status« identitete v kontekstu računalniško posredovani komunikaciji;
 medosebni konflikti v RPK;
 interaktivnost in interpasivnost kot intersubjektivna in komunikacijska praksa;
 značilnosti formiranja družbenih interakcij v RPK;
 hibridni in socialni mediji;
 film: njegova zgodovina in »arheologija«, vizualne reprezentacije, upodabljanje gibanja dvodimenzionalnost in temporalnosti;
 metodologija teorije filma: pristopi k analizi filmskih form, sporočil, narativnih strategij;
 povezanost teorije filma s filmsko estetiko, sociologijo filma in analizo kulture;
 obdobje nemega filma: datirana razumevanja umetnosti, učinek filma na oblikovanje množične kulture;
 holivudski film – njegovi estetski in ideološki učinki;
 preoblikovanje nacionalnih kinematografij v soočenju z novimi mediji in globalnim trgom vizualnih komunikacij.

Temeljnaliteraturainviri:

- Arnheim, R. (2002): Film kot umetnost Krtina, Ljubljana.
- Bachelard, G. (1998): Oblikovanje znanstvenega duha, Studia humanitatis, Ljubljana.
- Bakhtin, M. M., Medvedev P. N. (!991); The formal method in literary scholarship : a critical introduction to sociological poetics / Johns Hopkins University Press.
- Balázs, B. (1966): Filmska kultura, Cankarjeva založba, Ljubljana.
- Barthes, R. (2000): Le plaisir du texte, Paris, Seuil.
- Barthes, R. (1995): Smrt avtorja, Sodobna literarna teorija, Krtina, Ljubljana.
- Bazin, André (2010): Kaj je film? (Qu'est-ce que le cinéma?), Društvo za širjenje filmske kulture KINO! Ljubljana.
- Benjamin, W. (1998): Izbrani spisi: Studia Humanitatis, Ljubljana.
- Bordwell, D. (2001): Zgodovina filma /David Bordwell, Kristin Thompson, Slovenska kinoteka, Ljubljana.
- Bourdieu, P. (1991): Language & Symbolic Power, Harvard University Press, .
- Bruner, J. S. (1996): The Culture of Education, Harvard University Press, Cambridge MA.
- Buden B. (2007): Der Schacht von Babel, Berlin 2004/Vavilonska jama, Beograd.
- (ur) Buden, B., Kaufmann, T., Minichbauer, R., Nowotn, S.: Talks on translations, Andrea Salzmann eipcp – European Institute for Progressive Cultural Policies, <http://translate.eipcp.net/transversal/0908>
- Chaney, D. (1993): Fictions of Collective Life (Public drama in late modern culture). Routledge, London and New York.
- Edwards, D. (1996): Discourse and Cognition, Sage, London.
- Eisenstein, S. (1981): Montaža ekstaza, Cankarjeva založba.
- Foucault, M. (1972): The Archeology of Knowledge, Tavistock, London.
- Foucault, M. (2010): Besede in reči, Studia Humanitatis, Ljubljana
- Foucault, M (1980): What is an Author?_ Language, counter-memory, practice, Ithaca, N.Y. : Cornell University Press.
- Iser, W. (2001): Bralno dejanje : teorija estetskega učinka, Studia Humanitatis, Ljubljana.
- Kristeva, J. (1980): Desire in Language: A Semiotic Approach to Literature and Art, Columbia University Press, New York.
- Manovich, L. (2001): The Language of the New Media, MIT Press.
- Manovich, L. (2008): Software takes command, Softbook, URL: www.softwarestudies.com/softbook
- Markham, A. N. (1998): Life Online; researching real experience in virtual space, Altamira Press, Walnut Creek, Lanham, New York, Oxford.
- Moore R. O. (2000): Savage Theory, Duke University Press, Durham & London.
- Pelko, S. (2006): Podoba misli, Študentska založba, Ljubljana.
- Potter, J. (1996): Representing Reality: Discourse, Rhetoric and Social Construction. Sage. London.
- Welbourne, M. (1986): The Community of Knowledge, Gregg Revivals, Aberdeen University Press, Aldershot.

Ciljiin kompetence:

Študenti in študentke:

- ii spoznajo zgodovino problematike razmerja med védenjem in diskurzom;
- ii usposobijo se za samostojno raziskovanje diskurzov, ki v sodobnih družbah služijo distribuciji védenja;
- ii usvojijo koncept družbene predstave;
- ii seznanijo se s starejšimi in novejšimi teorijami o móči diskurza in móči védenja;
- ii usvojijo koncepte avtorstva, tekstualnosti, branja in prevajanja;
- ii usposablajo se za analizo in samostojno raziskovanje semiotičnih sistemov in družbenih praks, ki so vezane na različne oblike tekstualnosti;
- ii usposablajo se za teoretično refleksijo in razumevanje literarnih diskurzov ter procesov literarne komunikacije in produkcije;
- ii usposobijo se za kritično analizo in refleksijo različnih vrst novih medijev, s katerimi prihajajo v stik v svojem poklicnem življenju;
- ii razvijajo kritičen odnos do stereotipnih pogledov na vloge, ki naj bi jo imela računalniško posredovana komunikacija v sodobnih družbah;
- ii razvijejo sposobnost za kritično analizo kulturnih artefaktov, posebno na področju vizualnih umetnosti in filma;
- ii dobijo vpogled v procese razsredinjenja, ki jih v filmu in drugih vizualnih medijih sproži »pogled drugega« (pogled v osišču kamere);
- ii razvijejo sposobnost za analizo razmerij med različnimi estetskimi področji;
- ii razvijejo kompetenco za pisanje interdisciplinarnih analitičnih besedil o fenomenu filma in z njim primerljivih medijev.

Predvideni študijski rezultati, znanje in razumevanje:

Študenti in študentke so sposobni:

- ii samostojno preučevati razmerje med védenjem in diskurzom;
- ii samostojno raziskovati mehanizme družbenega nadzora nad diskurzi, ki v sodobnih družbah posredujejo védenje;
- ii raziskovati pojav vsakdanjega (skupnega, profanega, deljenega) védenja in razvoj implicitnih epistemologij v posamezniki in skupnostih védenja;
- ii uveljaviti interdisciplinarni pristop v analizi avtorstva in teksta, ob upoštevanju konteksta;
- ii raziskovati politične in kulturno-zgodovinske paradigme branja in prevajanja;
- ii raziskovati komunikacijo v virtualnem okolju interneta s posebnim ozirom na jezikovno razsežnost;
- ii analizirati zvezo med rabo tehnologij in razvojem komunikacijskih slogov pri posameznikih družbenih skupinah;
- ii raziskovati filmska dela in družbeno recepcijo teh del;
- ii reflektirati in razvijati teorijo filma ter drugih novih medijev.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, interaktivno učenje, seminarji, razprave, analiza besedil, delo v skupinah in individualno delo.

Način ocenjevanja in delež:

- ii opravljena seminarska naloga (80%) in
- ii ustni izpit (20%).

INTERDISCIPLINARNE METODOLOGIJE

Kodapredmeta:

DI01

Vrstapredmeta:

Izbirni predmet

Š

tudijski program in stopnja:

Humanistične znanosti, 3. stopnja

Letnik in semester:

1. letnik, 1. semester

Predavanja in vaje predmeta:

20 + 20

Kreditne točke:

5

Nosilec predmeta:

Red. prof. dr. Darko Štrajn

Izvajalci predmeta:

Doc. dr. Alja Adam, doc. dr. Tadej Praprotnik, red. prof. dr. Darko Štrajn

Jezik predavanja:

slovenski, angleški jezik

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:

Obvezna aktivna udeležba na predavanjih, pričakuje se sodelovanje v seminarskih diskusijah, kar se zagotovi z rednim individualnim delom študentk in študentov (krajši pisni izdelki), s katerimi se obenem tudi sprotno preverja pridobljeno znanje. Seminarska naloga in diskusija o nalogi. Zaželeno je, da študentke in študentje po javni predstavitvi objavijo seminarsko nalogo v strokovni ali znanstveni reviji.

Vsebinapredmeta:

dekonstrukcija kot filozofska in literarno kritiška šola, oblikovana s spisi Jacquesa Derridaja in Paula de Manaa. Dekonstruktijo lahko najbolje opišemo kot teorijo branja, ki se namenja spodnesti opozicije znotraj besedil;

literarna teorija in filozofija: umestitev področja v širši krog humanističnih znanosti, predstavitev metodologije (nova kritika, strukturalizem, recepcijska estetika, post-strukturalizem, medijska teorija, fenomenologija);

semiotika filma: tako kot katerikoli umetniški jezik tudi film manifestira pluralnost kodov. V filmu številni kodi ostajajo konstantni v večini posameznih filmov, drugače kot jezik pa film nima »matičnega koda«, ki bi se kazal v vseh filmih. Filmski tekst, po Metzju, oblikuje strukturirano mrežo, ki nastane s prepletanjem specifičnih cinematičnih kodov kot so tisti, ki jih najdemo samo v filmu in nespecifični kodi kot so kodi, ki jih najdemo v drugih jezikih kot v filmskem;

konverzijska analiza kot metodološki okvir raziskovanja identitet;

kritična analiza razumevanja identitete;

prehod od razumevanja identitet kot pasivnih, latentnih identitet k identitetam, ki jih posamezniki skozi lasten govor kategorizirajo za relevantne;

identiteta kot neprestana »stilizacija«
vsakdanjega življenja, kot nenehno umeščanje v določen identitetni kontekst;

fluidnost posameznikove identitete; identitete v samem govoru aktivno konstruiramo, sprejemamo/zavračamo;

raziskovanje tistih identitet, ki so relevantne za samega posameznika, raziskovanje za posameznika relevantnih identitet, na katere se posameznik orientira;
raziskovanje tistih identitet, ki jih v govoru posameznik naredi za relevantne.

Temeljnaliteraturainviri:

ANTAKI, C. (1998); in WIDDICOMBE, S. (ur.): Identities in Talk, SAGE Publications.

BRAIDOTTI, R. (2002): Metamorphoses: towards a materialist theory of becoming, Cambridge. BUCKLAND,

W. (2006): The Cognitive Semiotics of Film. Cambridge University Press, Cambridge. MASSUMI, BRIAN

(2002): A Shock to Thought: Expression after Deleuze and Guattari, Routledge, London.

METZ, Christian (1974): Film Language, a Semiotics of the Cinema [orig.: Essais sur la significations au cinema – 1968], Oxford University Press, Oxford.

STOCKER, Barry (2006): Derrida on Deconstruction. Routledge, Abingdon, New York, 2006.

Ciljiinkompetence:

- ii kompetenca rabe kompleksne rabe metode dekonstrukcije pri analizi besedil, razvijanje kritičnega mišljenja na podlagi dekonstrukcije;
- ii razumevanje filmske semiotike kot poddiscipline splošne semiotike;
- ii sposobnost določanja kodov v kateremkoli ali umetniškem besedilu, razbiranje kodificiranosti avdiovizualne »govorice«;
- ii kritično razumevanje identitet kot fluidnih, nikoli povsem izpolnjenih entitet, ki niso latentne in povsem inherentne posamezniku, temveč jih posamezniki aktivno konstruirajo/zavračajo/sprejemajo.

Predvideništudijskirezultati,znanjeinrazumevanje:

- ii zmožnost aplikacije pojmov in konceptov, ki določajo teoretsko zasnovo predmeta;
- ii razumevanje in aplikacija metodologije literarne vede;
- ii zmožnost analiziranja in vrednotenja temeljnih teoretičnih konceptov literarne teorije in filozofskih interpretacij;
- ii sposobnost pisanja seminarskih nalog, znanstvenih člankov in drugih znanstvenih besedil;
- ii sposobnost vključevanja v skupinske debate in javnega posredovanja svojih znanj.

Metodepoučevanjainučenja:

Predavanja, interaktivno učenje, seminarji, razprave, analiza besedil, delo v skupinah in individualno delo.

Načinocenjevanjaindelež:

- ii opravljena seminarska naloga (80%) in
- ii ustni izpit (20%).

ANTROPOLOGIJA BALKANA

Kodapredmeta:

DI02

Vrstapredmeta:

Izbirni predmet

Študijski program in stopnja:

Humanistične znanosti, 3. stopnja

Letnik in semester:

1. letnik, 2. semester

Predavanja in vaje predmeta:

20 + 20

Kreditne točke:

5

Nosilka predmeta:

Izr. prof. dr. Renata Šribar

Izvajalka predmeta: Izr. prof. dr. Renata Šribar

Jezik predavanj:

slovenski, angleški jezik

Pogoj za opravljanje študijskih obveznosti:

Obvezna aktivna udeležba na predavanjih, pričakuje se sodelovanje v seminarskih diskusijah, kar se zagotovi z rednim individualnim delom študentk in študentov (krajši pisni izdelki), s katerimi se obenem tudi sprotno preverja pridobljeno znanje. Seminarska naloga in diskusija o nalogi. Zaželeno je, da študentke in študentje po javni predstavitvi objavijo seminarsko nalogo v strokovni ali znanstveni reviji.

Vsebinapredmeta:

Antropologija Balkana je interdisciplinarno področje, ki zaobjema zgodovinsko in splošno lingvistiko, arheologijo, etnologijo, humano geografijo in kulturo v diahroni in sinhroni perspektivi. Vsebina predmeta bo usmerjena k predstavitvi poglobljenega konceptualnega aparata, metodoloških vprašanj Antropologije Balkana, vključno z raziskovalno predstavitvijo o recepciji balkanskih kultur.

Izhaja iz zgodovinske antropologije in poststrukturalističnih šol mišljenja: s tem postavlja nova vprašanja o modelih dekonstrukcije tradicionalnim disciplinam študija balkanologije. Dekonstrukcija „nacionalnih“ znanosti s področja Balkana odpira legitimna znanstvena vprašanja.

Metodološki izziv Antropologije Balkana je branje podob in besedil v novih ključih, kot je semiotična analiza. Takšen pristop omogoča kritično branje kolektivnih imaginarijev. Intersekcionalno mapiranje določenega problema omogoča kompleksno raziskovalno obravnavo družbenih in kulturnih fenomenov, ki se dotikajo spolnih, etničnih, klasnih identitet.

Predmet zahteva analitični in interdisciplinarni pristop, ki ga določa konkretno časovno obdobje ali geografsko-kulturno območje. Gre za specifičen spoznavni interes, usmerjen v pojasnjevanje družbenih entitet v medsebojni odvisnosti in v zgodovinskem procesu. Poleg temeljnih metodoloških vprašanj, predmet študentke in študente opremi z razvitimi raziskovalnimi orodji in tehnikami analitičnega

raziskovanja. Antropologija Balkana omogoča povezovanje raziskovalnih tem v zgodovinski perspektivi kontinuitet, ki ostajajo skrite v tradicionalnih monoetnično usmerjenih raziskavah..

Temeljnaliteraturainviri:

WEST, R. (1995): *Black Lamb and Grey Falcon : A Journey Through Yugoslavia*.

TODOROVA, M. (2001): *Imaginarij Balkana*, Studia humanitatis, Ljubljana.

RAMET, S.P., BANAC, I. (1998): *Balkan Babel. The Disintegration of Yugoslavia from the Death of Tito to Ethnic War*.

JELAVICH, C., (1987): "The Establishment of the Balkan National States, 1804-1920", v: *History of East Central Europe*, Vol 8.

SKOK, P., BUDIMIR, M. (1932): *Balkan i Balkanci*, Zagreb-Beograd.

BUDIMIR, M. (1969): *Sa balkanskih istočnika*, Beograd.

ČAJKANOVIĆ, V. (1994): *Celokupna dela I-V*, Beograd.

OSTROGORSKI, G. (1970): *Istorija Vizantije I-VI*, Beograd.

BARIĆ, H. (1940): *O uzajamnim odnosima balkanskih jezika*, Beograd.

SANDFELD, K. (1930): *Linguistique balkanique*, Paris.

PAPAZOGLU, F. (1969): *Srednjobalkanska plemena u predrimsko doba: Tribali, Autarijati, Dardanci, Skordisci i Mezi*. Sarajevo, 1969.

ALLCOCK, J. B., YOUNG, A. (ur) (1991): *Black Lambs and Grey Falcons. Women Travellers in the Balkans*. Bradford.

HALPERN J. M. (1967): *A Serbian Village. Social and cultural change in a Yugoslav community*, New York.

HERZFELD, M. (1989): *Anthropology Through The Looking Glass. critical ethnography in the margins of Europe*, Cambridge.

BUTUROVIĆ, A., cEMIL, S. (ur) (2007): *Women in the Ottoman Balkans*, I.B. Tauris, London&New York.

JAMBREŠIĆ KIRIN, R., ŠKOKIĆ, T. (2004): *Između roda i naroda: etnološke i folklorističke studije*. Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb.

MAGRINI, T. (2003): *Music and Gender: perspectives from the Mediterranean*, University of Chicago Press.

SLAPŠAK, S. (1994): "Women from the XYZ country". *ProFemina*, p. 137-142.

SLAPŠAK, S. (1996): "Beetwen the wampire husband and the mortal lover: a narrative for feminism in Yugoslavia", v: Wejner, B., Spencer, M., (ur)., *Research on Russia and central Europe, Women in post-communism*. Greenwich (USA) - London, Jai Press, p. 201-224.

SLAPŠAK, S. (1997): "What are women made of ? Inventing Women in the Yugoslav area", v: Brinker-Gabler, G., Smith, S., (ur), *Writing new identities: Gender, nation, and immigration in contemporary*

Ciljiincompetence:

Namen modula je:

- ii obvladanje konceptov antropologije Balkana, zgodovine (politične, socialne, kulturne) in antropologije Balkana, artikuliranja antropoloških vprašanj s poudarkom na časovni in na prostorski, komparativni perspektivi;
- ii kritično prevprašati koncepte iz vidika družbenega in kulturnega konstruiranja Balkana, pripisa akterjev, njihovega preinterpretiranja; poseben namen modula je mapiranje imaginarijev in primerjalna analiza skritih ideoloških naracij;
- ii izgrajevanje konceptualnega okvirja potreben za interpretiranje družbenih in kulturnih fenomenov, za razbiranje identitetnih podob v krajini vsakdanjega življenja, perspektivnih gledišč, simbolnih praks, prepoznavanja pomenov in ozadij socialnih procesov; raziskovanje kontinuitet, ki so osnova za rekonstrukcijo izgubljenih tipologij;
- ii znanstvena uporaba znanj o zgodovinskih spremembah in historičnosti kultur; mapiranje in tipologije kolektivna osmišljanja realnosti, imaginarije, simbolne formacije, razbirati pomene in ikonografije; analiza strukturnih sprememb v odnosih kulture in ideologije.

Namen modula je v povezovanju humanistične znanosti in tradicionalnih disciplin in Antropologije Balkana kot inovativnega doprinosa interdisciplinarnem povezovanju. Odpiranje horizontov tehnik, vedenj, inštitucij, podob, tehnik, uporabnosti, ideologij in filozofij znanja o Balkanu skozi zgodovino. Balkanska antropologija pomeni tudi vnos lokalnih ekspertiz v področje humanistike, tako kot nenehno raziskovalno zanimanje za

vsakdanji razvoj; kompetence, ki jih Antropologija Balkana uvaja, podrazumevajo znanstveni pristop problematiki, ki v zgodovinski perspektivi ponuja konkretne rešitve za balkansko in primerjalno znanstveno problematiko

Predvideni študijski rezultati, znanje in razumevanje:

- ii poglobljeno razumevanje znanstvenih postopkov v historičnem razvoju (šole mišljenja);
- ii obvladovanje družbeno kulturnih fenomenov v smislu procesualnosti, pomenov socialnih svetov v dialektiki prostora in časa, posameznika in družbe;
- ii razvijanje samorefleksivnosti v odnosu do zbranega gradiva ter etičnost, občutljivost in nenehne povečanja znanja o družbenih in kulturnih fenomenih.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, interaktivno učenje, seminarji, razprave, analiza besedil, delo v skupinah in individualno delo.

Način ocenjevanja in delež

ii

- ii opravljena seminarska naloga (80%) in
- ii ustni izpit (20%).

ANTROPOLOGIJA VEDNOSTI

Kodapredmeta:

DI03

Vrstapredmeta:

Izbirni predmet

Š:

tudijski program in stopnja:

Humanistične znanosti, 3. stopnja

Letnik in semester:

1. letnik, 2. semester

Predavanja in vaje predmeta:

20 + 20

Kreditne točke:

5

Nosilec predmeta:

Doc. dr. Tadej Praprotnik

Izvajalci predmeta:

Doc. dr. Tadej Praprotnik, doc. dr. Jelena Petrović, doc. dr. Nina Vodopivec

Jezik predavanja:

slovenski, angleški jezik

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:

Obvezna aktivna udeležba na predavanjih, pričakuje se sodelovanje v seminarskih diskusijah, kar se zagotovi z rednim individualnim delom študentk in študentov (krajši pisni izdelki), s katerimi se obenem tudi sprotno preverja pridobljeno znanje. Seminarska naloga in diskusija o nalogi. Zaželeno je, da študentke in študentje po javni predstavitvi objavijo seminarsko nalogo v strokovni ali znanstveni reviji.

Vsebinapredmeta:

Predmet prevprašuje razmerja med procesi produkcije vednosti in izobraževanja, praks in aplikacij.

Problematizirali bomo naslednja vprašanja:

arheologija vednosti: zgodovinski pregled razvoja vednosti, kritične analize akademskih in izobraževalnih diskurzov;

distribucija vednosti v sodobnih družbah: sredstva, postopki in učinki;

znanstvena vednost in šolska vednost;

vpliv merjenj šolskega znanja na izobraževalne politike v sodobnem svetu in na razmerje med globalno ter lokalno vednostjo;

družbe znanja kot ideološki konstrukt;

dihotomija akademske in aplikativne antropologije na področju izobraževanja;

koncepti vednosti, vedenja, kot tudi akcije, občutij in ideologij;

prepletenost med politikami vednosti in različnimi ideologijami (nacionalnimi in državnimi diskurzi);

politike produkcije vednosti, emancipatorne politike, razmerja in povezave med teorijo in prakso;

družbeni aktivizem in pobude, gibanja, NVO-izem: delo v praksi (urbano socialna vprašanja – javni prostori, ekonomski razvoj, upravljanje kulturnih in naravnih virov, feminizem);

bolonjski proces – GATS, transformacija izobraževanja, ki sledi neoliberalni paradigmi, birokratizacija izobraževanja in aplikacija menedžerskih diskurzov.

Temeljna literatura in viri:

- ARENDR, H. 1961: "The Crisis in Education" in *Between Past and Future*. New York: Viking Press.
- BARTH, Fredrik 2002: "An anthropology of Knowledge". *Current Anthropology*, Vol. 43, No. 1. pp. 1-18.
- BRUNER, J. S. 1996: *The Culture of Education*. Harvard University Press : Cambridge MA.
- DEAUX, K., PHILOGENE, G. 2001: *Representations of the Social, Bridging Theoretical Traditions*. Blackwell : Oxford.
- DERRIDA, Jacques 2002: "The University without Condition" in *Without Alibi*, trans. Peggy Kamuf. Stanford: Stanford University Press.
- EDWARDS, D. 1996: *Discourse and Cognition*. Sage : London.
- Ferguson James 1994: *The Anti-Politics Machine "Development", Depoliticization, and Bureaucratic Power in Lesotho*. Minneapolis, University of Minnesota Press.
- FOUCAULT, Michel 1989: *The Order of Things, An Archaeology of the Human Sciences*. London : Routledge.
- HARVEY, David 1993: *Social justice and the city*. Oxford, Blackwell.
- HARVIE, David 2006: "Value-production and struggle in the classroom", *Capital and Class*, 88 (Spring). pp. 1–32.
- HARVIE, David 2008: "Academic labour: producing value and producing struggle". In: Tony Green, Glenn Rikowski and Helen RADUNTZ (eds): *Renewing Dialogues in Marxism and Education: Openings*. London: Palgrave Macmillan. pp. 231–247.
- JACOBI, D., SCHIELE, B. 1988: *Vulgariser la Science – Le procès de l'ignorance*. Champs Vallon : Seyssel.
- Simon Cooper, John Hinkson and Geoff Sharp (eds.) 2002: *Scholars and Entrepreneurs: The Universities in Crisis*. Melbourne : Arena Publications.
- STRATHERN, Marilyn 2000: *Audit Cultures: Anthropological Studies in Accountability, Ethics, and the Academy*. London; New York : Routledge.
- WENDY Brown 2005: *Edgework: Critical Essays on Knowledge and Politics*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- WIKAN, Unni 2001: *Generous Betrayal: Politics of Culture in the New Europe*. The University of Chicago Press.

Ciljiinkompetence:

Namen predmeta je:

- ii slušatelj in slušateljice spoznati s temeljnimi koncepti, raziskovanjem in analizo antropologije vednosti (akademsko/aplikativna antropologija);
- ii razviti motivacijo za zgodovinske raziskave, ki lahko prispevajo k razumevanju procesov v sodobnih družbah;
- ii seznaniti z metodami, cilji in področji aplikativne antropologije;
- ii prevpraševati razmerja med vednostjo, praksami in političnimi strategijami;
- ii angažirati teorijo v praksi in obratno;

Cilj je:

- ii krožno strukturirana produkcija vednosti: javni prostor – akademija – spoznavni(učni) procesi – teme vsakdanjega življenja;
- ii osvojiti aparat za reflektivno branje, razmišljanje, razumevanje in praktično delo;
- ii uporabiti znanje v praksi: odkrivati prostore delovanja, prenosa znanja, možnosti družbenih transformacij.

Predvideni študijski rezultati, znanje in razumevanje:

- ii kritično, analitičen, teoretični pristop k družbenim problemom in vprašanjem;
- ii prepoznavanje povezave med procesi produkcije vednosti, izobraževanja, praks, aplikacij;
- ii metodološka in epistemološka razumevanja zgodovine vednosti – prelomi in kontinuitete;
- ii angažiranje in aplikacija kritičnih konceptov pri reševanju družbenih problemov in oblikovanju emancipatornih politik na področju vednost in izobraževanja.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, interaktivno učenje, seminarji, razprave, analiza besedil, delo v skupinah in individualno delo.

Način ocenjevanja in delež:

- ii opravljena seminarska naloga (80%) in
- ii ustni izpit (20%).

ANTROPOLOGIJA VEROVANJ IN PREPRIČANJ

Kodapredmeta:

DI04

Vrstapredmeta:

Izbirni predmet

Š:

tudijski program in stopnja:

Humanistične znanosti, 3. stopnja

Letnik in semester:

2. letnik, 3. semester

Predavanja in vaje predmeta:

20 + 20

Kreditne točke:

5

Nosilec predmeta:

Red. prof. dr. Jure Mikuž

Izvajalci predmeta:

Red. prof. dr. Jure Mikuž

Jezik predavanj:

slovenski, angleški jezik

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:

Obvezna aktivna udeležba na predavanjih, pričakuje se sodelovanje v seminarskih diskusijah, kar se zagotovi z rednim individualnim delom študentk in študentov (krajši pisni izdelki), s katerimi se obenem tudi sprotno preverja pridobljeno znanje. Seminarska naloga in diskusija o nalogi. Zaželeno je, da študentke in študentje po javni predstavitvi objavijo seminarsko nalogo v strokovni ali znanstveni reviji.

Vsebinapredmeta:

Predmet bo seznanil slušatelje in slušateljice s problematiko zgodovinske antropologije verovanj in prepričanj. Zamejil bo njeno polje do sorodnih področij, predvsem do etnologije religije in družbene zgodovine. Čeprav zgodovinska antropologija verovanj in prepričanj uporablja njuna dejstva in dognanja pa pri svojih raziskavah sega še v dosti širša področja, saj išče vzroke in potrditve tako v ekonomskih kot političnih, psiholoških idejnih in drugih dejstvih oziroma dejavnostih. Vsa ta izoblikujejo človeka kot verujoče bitje, v smislu velikih religij, kot so krščanstvo, islam, budizem, določajo pa tudi vse druge njegove nazore in prepričanja. Modul bo predstavljal tako posamezne študije (primerov oziroma pojavov) verovanj, vpetih v določeno kulturo, hkrati pa opozarjal na pomembnost njihove vloge oziroma funkcije v določeni družbi, v kateri si posameznik vzpostavi lastni simbolni svet. Človek se namreč od nekdaj prilagaja okolju ne le s tem, da zadovoljuje svoje fizične potrebe, ampak podeljuje vsakemu dejanju nek smisel, ki ga dviga nad te in ga uvršča med simbolne vrednosti. Antropologija verovanj in prepričanj išče načine, ki bi jih bilo mogoče uporabiti pri preučevanju velikih, kolektivnih religij kot posameznikovih prepričanj. Zato pojmuje predmet svoje raziskave kot sistem simbolov, v katerem vsak človekov izraz: obnašanje, besede, podobe, čaščenje, rituali itd. predstavljajo posameznikov duhovni svet in njegovo vpetost oziroma pripadnost določenemu verovanju ali prepričanju. V ločevanju logične od mitične misli pa so pomembne vse transformacije, zanikanja, tabuji, razlike, ki jih lahko opazimo šele v diskurzu, ki ni vpet v mehanizme religije, ki jo preučuje.

Temeljna literatura in viri:

Emile DURKHEIM, Les formes élémentaires de la vie religieuse, Paris 1912;
Michael BANTON (ed.), Anthropological Approaches to the Study of Religion, London 1966;
Roger BASTIDE, Le Sacré Sauvage, Paris 1975;
John SKORUPSKI, Symbol and Theory: A Philosophical Study of Theories of Religion in Social Anthropology, Cambridge, 1976;
Mircea ELIADE, Histoire des croyances et des idées religieuses (1976–1983), slov. prev. Zgodovina religioznih verovanj in idej, Ljubljana 1996, 3 zv.;
Carlo GINZBURG, I benandanti: stregonerie e culti agrari tra Cinquecento e Seicento, Torino 1979³;
Marc AUGÉ, Génie du paganisme, Paris 1982;
Peter BROWN, The Body and Society: Men, Women and Sexual Renunciation in Early Christianity, New York 1988;
Uta, RANKE-HEINEMANN, Eunuchen für das Himmelreich: kath. Kirche u. Sexualität (1988), slov. prev., Katoliška cerkev in spolnost, Ljubljana 1992;
Hans BELTING, Bild und Kult: eine Geschichte des Bildes vor dem Zeitalter der Kunst, München 1990.

Ciljiinkompetence:

V okviru modula bodo študenti dosegli naslednje cilje in pridobili predmetno specifične kompetence z naslednjih študijskih področij:

- ii zgodovinska antropologija;
- ii zgodovinska antropologija verovanj;
- ii zgodovinska antropologija prepričanj;
- ii svet simboličnih sistemov in mišljenja;
- ii pojmovanje transcendence, sveto in nadnaravno;
- ii velike religije;
- ii ljudska verovanja in praznoverje;
- ii laični pristopi k pojmom verovanja in prepričanj;
- ii kontekstualni pristopi k problematiki;
- ii kulturološki pristopi;
- ii psihologija, psihobiografija in psihoanaliza;
- ii socialna zgodovina;
- ii odnos do socialne antropologije in etnologije religij.

Predvideni študijski rezultati, znanje in razumevanje:

- ii razumevanje temeljnih pojmov verovanj in prepričanj;
- ii sposobnost razbiranja povezav med logičnim in religijskim mišljenjem;
- ii sposobnost razumevanja vloge in pomena verovanj in prepričanj nekdanj in danes;
- ii sposobnost razumevanja zgodovinskega in družbenega konteksta verovanj prepričanj in njihovih ideoloških razsežnosti;
- ii sposobnost refleksije metodoloških pristopov k obravnavanim pojmom;
- ii sposobnost laičnega pristopa.

Metode pouč evanjajin učenja:

Predavanja, interaktivno učenje, seminarji, razprave, analiza besedil, delo v skupinah in individualno delo.

Način ocenjevanja in delež:

- ii opravljena seminarska naloga (80%) in
- ii ustni izpit (20%).

KOMUNIKACIJA IN DRUŽBA

Kodapredmeta:

DI05

Vrstapredmeta:

Izbirni predmet

Š:

tudijski program in stopnja:

Humanistične znanosti, 3. stopnja

Letnik in semester:

2. letnik, 3. semester

Predavanja in vaje predmeta:

20 + 20

Kreditne točke:

5

Nosilec predmeta:

Doc. dr. Tadej Praprotnik

Izvajalec predmeta:

Doc. dr. Tadej Praprotnik

Jezik predavanj:

slovenski, angleški jezik

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:

Obvezna aktivna udeležba na predavanjih, pričakuje se sodelovanje v seminarskih diskusijah, kar se zagotovi z rednim individualnim delom študentk in študentov (krajši pisni izdelki), s katerimi se obenem tudi sprotno preverja pridobljeno znanje. Seminarska naloga in diskusija o nalogi. Zaželeno je, da študentke in študentje po javni predstavitvi objavijo seminarsko nalogo v strokovni ali znanstveni reviji.

Vsebinapredmeta:

- ii komunikacijska teorija (informacija, kanal, medij, koda, znak, konvencija, denotacija, konotacija);
- ii pragmalingvistični koncepti (performativnost, lokucijska, ilokucijska in perlokucijska dejanja, deiktičnost, vljudnost, konverzacijske maksime);
- ii dialog in konverzacija, njegove sestavine in njegov ustroj (priležni pari, otvoritve, zaključki, relevantno mesto prehoda, konverzacijske strategije odpiranja konverzacije, odpiranja topike, zaključevanja konverzacije);
- ii kontekstualni dejavniki interakcije; interakcija in vzpostavljanje identitete;
- ii identiteta in performativnost; identiteta in identifikacija;
- ii ideološka interpelacija, sidranje v identitetnem konstrukt, samorazvidnost govornega subjekta;
- ii komunikacijski slog kot dejavnik družbene in spoznavne učinkovitost javnega in medijskega govora;
- ii nestabilnost konteksta in nestabilnost identitete v javnem ter medijskem govoru;
- ii mehanizmi identifikacije;
- ii diskurz in ideologije;
- ii socialna, spolna, etnična-nacionalna identiteta;
- ii javni in medijski govor ter spolna razlika.

Temeljna literatura in viri:

Fiske, J. (2005), Uvod v komunikacijske študije, Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

- Jaworski, A., Coupland, N. (ur.), *The Discourse Reader*. London in New York: Routledge.
- Levinson, S. (1983), *Pragmatics*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Nastran Ule, M. (2000), *Sodobne identitete: v vrtincu diskurzov*. Zbirka Sophia. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
- Praprotnik, T. (1999), *Ideološki mehanizmi produkcije identitet: od identitete k identifikaciji*. Ljubljana: ISH in Študentska založba.
- Skušek-Močnik (ur.), *Ideologija in estetski učinek*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
- Van Dijk, T. (1997), *Discourse as Social Interaction*. Vol. 2, London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE Publications.
- Verschueren, J. (2000), *Razumeti pragmatiko*. Ljubljana: Založba cf*.

Cilji in kompetence:

Razume različna razsežja odnosa komunikacija – družba, njuno medsebojno večnivojsko prepletenost in odvisnost, in nujnost hkratnega vzročno-posledičnega premisleka o vseh odnosih med njima.

Študent razume pomen in vlogo javne in medijske komunikacije v polju konstitucije identitete. Samostojno ugotavlja in prepozna različne pragmatolingvistične koncepte (konverzijske maksime, vpljdnost, deiktičnost) in jih je sposoben smiselno aplicirati na konkreten material – govor ali pisno besedilo, ki je sestavina javnega in medijskega komuniciranja. V zvezi s tem spozna bistvene elemente in zgradbo dialoga. Študent razume vlogo konteksta v polju javnega in medijskega komuniciranja pa tudi vzratni vpliv komunikacijskih procesov na kontekst (na zgradbo prostora javnosti). Študent razume nestabilnost in večpomenskost koncepta konteksta in nestabilnost identitete, ki v komunikaciji ni v celoti dana vnaprej, ampak se v njej vsaj delno šele vzpostavlja. Razume koncepta ideološke interpelacije in subjektivacije in razvije sposobnost za analizo procesov, v katerih pride do posameznikovega sidranja v tej ali oni identiteti. Študent se seznanja z mehanizmi ideološke reprodukcije identitet (ideologije, mitologije, stigmatizacija, mehanizmi izključevanja itd.). Razume procesno naravo identitetnih tvorb, ki nastajajo v javni ter medijski komunikaciji.

Navedemo lahko še nekaj splošnejših kompetenc:

- ii kompetenca pisanja kompleksnih humanističnih interdisciplinarnih analitičnih ter znanstvenih besedil o medijih, kompetenca pisanja deskriptivnih in kritičnih besedil o medijih;
- ii kompetence svetovanja z vidika analize aktualnih rab komunikacijskih tehnologij in medijev ter njihovih razvojnih družbenih in ekonomskih potencialov.

Predvideni študijski rezultati, znanje in razumevanje:

Raba komunikoloških in pragmatolingvističnih konceptov v analizah komunikacijskih procesov, ki potekajo v sodobnih družbah. Prenos spoznanj o pragmatični razsežnosti javne in medijske komunikacije na druga področja humanističnega in družboslovnega raziskovanja (posebno v antropološko in sociološko raziskovanje). Analiza vzorcev javnega in medijskega govora s pomočjo konceptov lingvistične pragmatike. Prenos pragmatolingvističnih konceptov na področje raziskovanja kulture. Študenti bodo pridobili sposobnost, da samostojno preiskujejo javno in medijsko komunikacijo in da poglobljajo svoje znanje na področju pragmatične lingvistike. Samostojno bodo oblikovali sodbe o procesih, v katerih pod vplivom javne in medijske komunikacije nastajajo individualni in skupinski identitetni konstrukti. Razvili bodo kritično zavest o vplivanski razsežnosti javne in medijske govorne komunikacije. Na osnovi pridobljenega znanja bodo lahko oblikovali sodbe o delovanju medijev.

Študenti bodo pridobili vpogled v osnovne koncepte pragmatične lingvistike, ki se neposredno ukvarja z vprašanjem rabe jezika v določenem konkretnem javnem ali zasebnem kontekstu komunikacije. Študenti bodo razumeli, zakaj ima javna in medijska komunikacija močan vpliv na individualne in skupinske identitete in zakaj se pod njenim vplivom te identitete nenehno spreminjajo. Pridobili bodo vpogled v zgradbo dialoga.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, interaktivno učenje, seminarji, razprave, analiza besedil, delo v skupinah in individualno delo.

Način ocenjevanja in delež:

- ii opravljena seminarska naloga (80%) in
- ii ustni izpit (20%).

ANTROPOLOGIJA DELA IN MIGRACIJ

Kodapredmeta:

DI06

Vrstapredmeta:

Izbirni predmet

Š:

tudijski program in stopnja:

Humanistične znanosti, 3. stopnja

Letnik in semester:

2. letnik, 3. semester

Predavanja in vaje predmeta:

20 + 20

Kreditne točke:

5

Nosilki predmeta:

Doc. dr. Karmen Medica, doc. dr. Nina Vodopivec

Izvajalci predmeta:

Doc. dr. Karmen Medica, doc. dr. Nina Vodopivec

Jezik predavanj:

slovenski, angleški jezik

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:

Obvezna aktivna udeležba na predavanjih, pričakuje se sodelovanje v seminarskih diskusijah, kar se zagotovi z rednim individualnim delom študentk in študentov (krajši pisni izdelki), s katerimi se obenem tudi sprotno preverja pridobljeno znanje. Seminarska naloga in diskusija o nalogi. Zaželeno je, da študentke in študentje po javni predstavitvi objavijo seminarsko nalogo v strokovni ali znanstveni reviji.

Vsebinapredmeta:

Predmet je vsebinsko razdeljen na dva, čeprav metodološko in vsebinsko prepletena ter povezana, sklopa: na antropologijo dela in antropologijo migracij.

V prvem sklopu se študentke in študentje spoznajo s temelji ekonomske antropologije in interdisciplinarnim preučevanjem dela; pomenov dela, delitve in organizacije, v navezavi na identiteto in državljanstva. Na tem mestu se prvi sklop poveže z vprašanji in politikami multikulturalnosti, globalizacije, migracij in različnih oblik izključenosti.

1. del : Kritično pretresa globalne ekonomske procese (v navezavi na lokalna dogajanja) postsocializma in postfordizma oz. fleksibilne akumulacije, enoznačnosti makro ekonomskih teorij, z ekonomsko antropološkim pristopom (predstavitev temeljnih metodoloških vprašanj) odpira vpogled v družbeno in kulturno konstruiranost ekonomskih sistemov ter trgov.

2 del: Problematizira pomene dela (spreminjanje pomenov različnih oblik dela v času in prostoru), vrednotenj v lokalnem in translokalnem prostoru, organizacije in delitve dela (spol), v navezavi na vprašanje, kako delo oblikuje identiteto (izkušnje dela, družbene pozicioniranosti) in državljanstva.

3. del: Študentje se seznanijo s konkretnimi družbenimi pojavi: migracijske politike in integracijske strategije na eni strani in različne prakse na drugi so posledica in obenem odziv na izzive soprisotnosti različnih kultur

v eni družbi.

4. del: Globalne migracije in ekonomska preoblikovanja se obravnava v navezavi na marketinški multikulturalizem (Benetton, Nike, IBM, Coca-Cola, CNN...); pregled takšnih praks spremlja spoznavanje procesov, mehanizmov izključevanja.

5. del: Primeri iz prakse, ki prikazujejo imigracijske politike in odnos do tujcev kot lakmusov papir, po katerem je mogoče presojati stopnjo demokratičnosti in inkluzivnosti določene družbe.

Temeljna literatura in viri:

- Bauböck, R. (2006): Citizenship and migration- concepts and controversies, V: Migration and citizenship. IMISOE, Univ. Press. Amsterdam.
- Beck, Ulrich (2000): What is Globalization? Polity Press, Cambridge.
- Castels, S. (2006): Guestworkers in Europe: A resurrection?, str. 741-746, V: IMR Volume 40, Number 4.
- Castells, Manuel (1997): The Power of Identity, Blackwell, Oxford.
- Castels S., Miller M. (1993): The Age of Migration: International Populations Movements in the Modern World, Macmillan, London.
- Collins, Jane 2003 Threads: Gender, Labor, And Power in the Global Apparel Industry. Chicago, London: University of Chicago Press.
- Joyce, Patrick 1987: The historical meanings of work. Cambridge University Press.
- Legrain, P. (2006): Immigrants. Your Country Needs Them. Little, Brown, London.
- Plattner, Stuart 1989: Economic Anthropology. Stanford, Stanford University Press.
- Pécoud, A, de Guchteneire P. (2007): Introduction: the migration without borders scenario. Essays on the Free Movement of People, United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization and by Berghahn Books.
- Kirn, Gal (ur.) 2010: Postfordizem: Razprave o sodobnem kapitalizmu. Mirovni inštitut, Ljubljana.
- Polanyi, Karl 1957 [1944]: The Great Transformations: The Political and Economic Origins of our time. Boston, Beacon Press
- Procoli, Angela (ur.) 2004: Workers and Narratives of Survival in Europe, The Management of Precariousness at the End of the Twentieth Century. New York: State University Press. Shelley, T. (2007): Exploited: Migrant Labour in the New Global Economy. Zed Books, London, New York.
- Stiglitz, Joseph 2003: Globalization and its discontents. New York: Norton & Co.
- Woolfson, C. (2007): Labour Standards and Migration in the New Europe: Post-Communist Legalities and Perspectives. European Journal of Industrial Relations, 13, 2. London.

Cilji in kompetence:

Namen predmeta je:

- ii posredovati slušateljem in slušateljicam aktualno literaturo študij dela in migracij;
- ii posredovati slušateljem in slušateljicam konceptualni okvir za razumevanje globalnih ekonomskih preoblikovanj, lokalnih sprememb, izkušenj dela, družbenih pozicioniranosti, različnih oblik izključenosti v navezavi na migracije;
- ii predstaviti interpretacije konkretnih kulturnih in družbenih fenomenov in procesov;
- ii obravnavati konkretne etnografije, študije primerov upoštevajoč zgodovinske, socialne, ekonomske, politične idr. determinante.

Cilj je:

- ii razvijati sposobnost kritične reflektivne prakse v odnosu do produciranja kulturnih, socialnih in drugih družbenih hierarhij, diskriminatornosti in predsodkov;
- ii razvijati sposobnost kritično reflektivnega branja praks izključevanja, družbenega pozicioniranja v kontekstu razmerij neenakosti in moči.

Predvideni študijski rezultati, znanje in razumevanje:

razumevanje migracijskih gibanj in globalno ekonomskih preoblikovanj v kontekstu razmerij moči, neenakosti in hierarhij;
razumevanje izkušenj dela, različnih oblik državljanstva, kritično mišljenje o družbenih pozicioniranostih in izključenosti;
teoretično in metodološko poznavanje študij dela in migracij;
nadgradnja metodoloških in teoretičnih antropoloških znanj;
sposobnost apliciranja teorije na konkretna raziskovalna vprašanja;
pripraviti študente za nadaljnja preučevanja na področju humanistike in družboslovja, ter za zaposlitev, kjer so potrebna antropološko primerjalno kulturna znanja;
refleksivnost, analitičnost in kritičnost pri raziskovanju in razumevanje sodobnih družbenih procesov.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, interaktivno učenje, seminarji, razprave, analiza besedil, delo v skupinah in individualno delo.

Način ocenjevanja in delež :

- ii** opravljena seminarska naloga (80%) in
- ii** ustni izpit (20%).

TEORIJA FILMA IN POPULARNE KULTURE

Kodapredmeta:

DI07

Vrstapredmeta:

Izbirni predmet

Š:

tudijski program in stopnja:

Humanistične znanosti, 3. stopnja

Letnik in semester:

2. letnik, 3. semester

Predavanja in vaje predmeta:

20 + 20

Kreditni toč ke:

5

Nosilec predmeta:

Red. prof. dr. Darko Štrajn

Izvajalec predmeta:

Red. prof. dr. Darko Štrajn

Jezik predavanj:

slovenski, angleški jezik

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:

Obvezna aktivna udeležba na predavanjih, pričakuje se sodelovanje v seminarskih diskusijah, kar se zagotovi z rednim individualnim delom študentk in študentov (krajši pisni izdelki), s katerimi se obenem tudi sprotno preverja pridobljeno znanje. Seminarska naloga in diskusija o nalogi. Zaželeno je, da študentke in študentje po javni predstavitvi objavijo seminarsko nalogo v strokovni ali znanstveni reviji.

Vsebinapredmeta:

Namen predmeta presega samo predstavitev filmske proizvodnje »od zgodnjih začetkov do danes«, ampak hkrati s predstavitvami obdobj, smeri, zvrsti, žanrov ter poimenovanj in refleksij le-teh utemelji razumevanje mesta filma v razmerju z »dejansko zgodovino«, v razmerju z drugimi umetniškimi praksami in v razmerju z drugimi sočasnimi mediji avdiovizualne reprezentacije. Predmet zato zaobseže predstavitev tudi posameznih poddisciplin teorije filma:

- ii zgodovina in »arheologija« filma: prikaz tistih teženj v praksah proizvodnje vizualnih reprezentacij, ki povnanjajo problem upodabljanja gibanja;
- ii pojma filma in kinematografa, podobnosti in razlike s performativnimi oblikami popularne kulture (cirkus, vodvil, grand-guignol, radio in televizija);
- ii zgodovinske, družbene, kulturne, ekonomske in politične razmere, ki pogojujejo oblikovanje kinematografije;
- ii umeščenosti filma v zgodovino in kontekst popularnih kultur v industrijski in postindustrijski dobi (športne arene, rock glasba, ulična gledališča, ipd.);
- ii filmska estetika, sociologija filma in analiza kulture;
- ii vloga kapitalistične tržne ekonomije in načina proizvodnje pri oblikovanju filma kot »industrije zabave«. Nastajanje filmske naracije in njenih sredstev (kot npr. gibanje kamere, montaža itd.);
- ii Hollywood: poseben pomen ameriške »tovarne sanj« kot standarda industrije zabave in hkrati filma z estetskimi ter ideološkimi učinki;

- ii nacionalne kinematografije: v okviru te problematike tudi vprašanja zgodovine slovenskega filma;
- ii svetovni film;
- ii soočenju filma in novimi medijev in z globalnim trgom vizualnih komunikacij;
- ii trendi, gibanja, slogi: značilni in pomembni pojavi filmske zgodovine.

Temeljnaliteraturainviri:

- SADOUL, G. (1960): Zgodovina filma / Georges Sadoul ; [poslovenil, priredil, napisal predgovor in "Oris zgodovine filma v Jugoslaviji" France Brenk]. - Ljubljana.
- BORDWELL, D. (2001): Zgodovina filma /David Bordwell, Kristin Thompson; [prevod Zdenko Vrdlovec, Mateja Valentinčič, Saš Jovanovski]. - Ljubljana : Slovenska kinoteka, - 3 zv. - (Zbirka Imago /Slovenska kinoteka)
- ARNHEIM, R. (2000): Film kot umetnost / Rudolf Arnheim ; [spremna beseda Vid Pečjak; prevod Petra Kaloh]. - 1. izd. - Ljubljana : Krtina.
- BIGSBY, C.W. E. (ed.) (1976): Approaches to Popular Culture, Edward Arnold, London.
- BALÁZS, B. (1966): Filmska kultura / Béla Balázs ; [prevedel, napisal uvod in opombe France Brenk]. - V Ljubljani : Cankarjeva založba. - 402 str. ; 19 cm. - (Zbirka Bela krizantema)
- Bazin, A. (2010): Kaj je film (Qu'est-ce que le cinéma?), Društvo za širjenje filmske kulture KINO! Ljubljana,.
- BENJAMIN, W. (1998): Izbrani spisi / Walter Benjamin ; [prevod Frane Jerman ... [et al.] ; spremna beseda Bratko Bibič, Lev Kreft]. - Ljubljana : SH - Zavod za založniško dejavnost (Ljubljana : Littera picta). - 246 str. : ilustr. ; 20 cm. - (Studia humanitatis)
- BURCH, N. (1966): Praxis du cinéma, Pariz, Gallimard.
- CHANEY, D. (1993): Fictions of Collective Life (Public drama in late modern culture). Routledge, London and New York.
- DELEUZE, G. (1991): Podoba-gibanje / Gilles Deleuze ; [prevod in spremna beseda Stojan Pelko]. - Ljubljana : ŠKUC : Znanstveni inštitut Filozofske fakultete. ([Ljubljana] : "Jože Moškrič"). - 302 str. ; 20 cm. - (Studia humanitatis) Prevod dela: L'image-mouvement.
- EISENSTEIN, S. (1981): Montaža ekstaza, Cankarjeva založba.
- ELSAESSER, T. (2000): Weimar Cinema and After, Routledge, London, New York.
- METZ, C. (1971): Langage et cinéma, Pariz, Larousse, 1971.
- MITRY, J. (1965): Esthétique et psychologie du cinéma, I., II., Editions universitaires.
- MOORE R. O. (2000): Savage Theory, Duke University Press, Durham & London.
- PELKO, S. (2006): Podoba misli, Študentska založba, Ljubljana.
- RANCIERE, J. (2010): Emancipirani gledalec, Maska, Ljubljana.
- ŠTRAJN, D. (1989): Melodrama : žanr sreče in obupa / Darko Štrajn. - [Ljubljana] : Revija Ekran, (Ljubljana : Učne delavnice). - 97 str. : ilustr. ; 20 cm. - (Imago).
- ŠTRAJN, D. (2000): Kako pisati zgodovino filma oziroma zgodovino umetnosti / Mednarodni kolokvij filmske teorije in kritike [tudi] Jesenska filmska šola. - Ljubljana : Slovenska kinoteka : Revija Ekran. - (Zbirka Jesenska filmska šola).
- TAYLOR, R., (1981): John. Hitch/The Life end Work of Alfred Hitchcock. London: Abacus.
- (1987): LEKCIJA teme: zbornik filmske teorije / [izbral, uredil in spremno besedo napisal Zdenko Vrdlovec; prevedli Silvan Furlan ... et al.]. - Ljubljana : Državna založba Slovenije.

Ciljiin kompetence:

- poznavanje in razumevanje filma z obrtne, estetske in semiološke plati, kar vključuje, med drugim, pojme in prakse kot so kadriranje, polje in zunanost polja, globina polja, statični kader, kader z gibljivo kamero, dolgi kader, subjektivni kader, prizor, sekvenca, problem filmskega časa in prostora, zvok v filmu (glas, glasba, šumi), akuzmatski glas, odnos med pripovedjo in zgodbo, fokalizacija, aktanti in osebe, pripoved v žanrskem in avtorskem filmu; filmski žanri, antinarativnost v avantgardnem filmu, narativnost v dokumentarnem filmu, itn.;
- razumevanje metodoloških problemov konstrukcije teorije filma, vpliva oblik popularne kulture na filmsko formo;
- poznavanje filma kot medija in njegovih učinkov skozi zgodovino, njegovega mesta v različnih kulturah in njegovih vplivov na družbeno percepcijo;
- razumevanje vloge filma ne samo v estetskih pogledih, torej filma kot »sedme umetnosti«, ampak tudi

vloge filma v reprodukciji družbe glede na učinke, ki jih ima film na množično percepcijo stvarnosti;
razumevanje pomena filma kot temeljnega medija glede na novejšo avdio-vizualne medije, katerih delovanje v osnovi omogočajo tehnološke inovacije in inovacije pri uporabi tehnologij avdiovizualnih reprezentacij;
poznavanje zgodovine filma in zgodovine teorij filma;
poznavanje hermenevtičnih in semioloških modelov analize fenomenov množične kulture in filma posebej.

Predvideni študijski rezultati, znanje in razumevanje:

- ii sposobnost interdisciplinarnega pristopa k posameznim pojavom v teoretskem polju študijev kulture in posebej množične kulture;
- ii analitične kompetence dešifriranja kompleksnih simbolnih sistemov in pojavov;
- ii kritično razumevanje različnih pojavov v zgodovini filma nasploh bodisi v posameznih obdobjih ali določenih pojavov, ki tvorijo filmski fenomen v moderni kulturi;
- ii selektivnost pri uporabi tiskanih in avdiovizualnih virov;
- ii kompetenca kritične analize estetskih in socioloških vidikov filma in množične kulture nasploh;
- ii kompetenca pisanja humanističnih interdisciplinarnih analitičnih ter znanstvenih besedil o fenomenih filma, oblikah popularne kulture, urbane kulture v razliki s tradicionalno (ruralno);
- ii kompetenca pisanja deskriptivnih in kritičnih besedil;
- ii kompetenca javnega nastopanja (javni govor, predavanja, nastopi v medijih).

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, interaktivno učenje, seminarji, razprave, analiza besedil, delo v skupinah in individualno delo.

Način ocenjevanja in delež:

- ii opravljena seminarska naloga (80%) in
- ii ustni izpit (20%).

ŠTUDIJE SEKSUALNOSTI IN LJUBEZNI

Kodapredmeta:

DI08

Vrstapredmeta:

Izbirni predmet

Š

tudijski program in stopnja:

Humanistične znanosti, 3. stopnja

Letnik in semester:

2. letnik, 3. semester

Predavanja in vaje predmeta:

20 + 20

Kreditne točke:

5

Nosilki predmeta:

Doc. dr. Alja Adam, doc. dr. Jelena Petrović

Izvajalci predmeta:

Doc. dr. Alja Adam, doc. dr. Jelena Petrović

Jezik predavanj:

slovenski, angleški jezik

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:

Obvezna aktivna udeležba na predavanjih, pričakuje se sodelovanje v seminarskih diskusijah, kar se zagotovi z rednim individualnim delom študentk in študentov (krajši pisni izdelki), s katerimi se obenem tudi sprotno preverja pridobljeno znanje. Seminarska naloga in diskusija o nalogi. Zaželeno je, da študentke in študentje po javni predstavitvi objavijo seminarsko nalogo v strokovni ali znanstveni reviji.

Vsebinapredmeta:

Študentje in študentke bodo seznanjeni s konceptom seksualnosti in ljubezni skozi zgodovinsko, antropološko in feministično-teoretsko perspektivo. Predmet bo vseboval sledeče vsebine:

- ii prikaz in kritična analiza filozofskih obravnav pojma ljubezni in seksualnosti v zgodovini ter umestitev pojmov v sodobne teoretske kontekste;
- ii analiza ideoloških transformacij koncepta ljubezni v navezavi na družbena razmerja moči znotraj različnih obdobji;
- ii analiza razmerja med etiko, seksualnostjo in političnimi praksami in delovanjem družbenih gibanj;
- ii obravnava interakcij med pojmom »kolektivnosti« oz. »kolektivnega delovanja« in ljubeznijo;
- ii obravnava ljubezenskega jezika znotraj semiotičnih praks – skozi teoretske perspektive (npr. Roland Barthesa, Julia Kristeva);
- ii predstavitev kulturnih reprezentacij ljubezni, reprodukcijskih praks in seksualnosti znotraj različnih družbenih struktur;
- ii kritična predstavitev umetniških reprezentacij seksualnosti in ljubezni; analiza sodobnih literarnih interpretacij in upodobitve znotraj performativnih umetnosti;
- ii umestitev seksualnosti v kontekste sodobnih feminističnih teorij. Analiza razmerja med reprodukcijsko prakso, tehnologijo in ženskim telesom. Kritična obravnava medijskih upodobitev ženske seksualnosti.

Temeljna literatura in viri:

Adam, Alja (2009): Evidika in Orfej: Od zrcalne k mnogoteri ljubezni, Sofija, Ljubljana.
Anica Savić Rebac (1984): Predplatonska erotologija, Književna zajednica Novog Sada, Novi Sad.
Badiou, Alain (2010): Hvalnica ljubezni, Analecta, Ljubljana.
Barthes, Roland (2002): Fragmenti ljubezenskega diskurza, Založba Cf, Ljubljana.
Dennis, Kelly (2009): Art/Porn: A History of Seeing and Touching, Berg Publishers, London.
Foucault, Michel (2009): Zgodovina seksualnosti, Založba Škuc, Ljubljana.
Grosz, Elizabeth (1995): Space, Time, and Perversion: Essays on the Politics of Bodies, Routledge, New York.
Irigaray, Luce (2003): The Way of Love, Continuum, London.
Iveković, Rada (1993): Women, Nationalism and War: "Make Love, Not War, Hypatia, vol. 8, št. 4.
Kollontai, Alexandra (1972) Sexual Relations and the Class Struggle: Love and the New Morality. Bristol: Falling Wall Press.
Kristeva, Julia (1980): Desire in Language: A Semiotic Approach to Literature and Art, Columbia University Press.
Olender, Maurice (1990): »Aspects of Baubo: Ancient Texts and Contexts«, v: Before Sexuality, Princeton University Press, New Jersey.
Passerini, Luisa (2000): Europe in Love, Love in Europe. Imagination and Politics in Britain between the Wars NYU Press, New York.
Rose, Jacquelin (1996): Ženskost in njeno nelagodje, ur. Bahovec, E. D., Analecta, Ljubljana 1996.
Stewart, Robert (1995): Philosophical Perspectives on Sex and Love, Oxford University Press.

Cilji in kompetence:

kritične analize in obravnave telesa in seksualnosti znotraj različnih tradicionalno zasnovanih znanstvenih disciplin;
študente in študentke spoznati s temeljnimi filozofskimi koncepti, raziskovanjem in analizo ljubezni kot družbenega konstrukta;
razviti motivacijo za antropološko obravnavo koncepta ljubezni, seksualnosti in reprodukcijskih praks;
osvojiti aparat za reflektivno branje, razmišljanje, razumevanje in praktično delo.

Predvideni študijski rezultati, znanje in razumevanje:

- ii zmožnost aplikacije pojmov in konceptov, ki določajo teoretsko zasnovo predmeta;
- ii razumevanje in aplikacija antropologije ljubezni in filozofskih obravnav ljubezni in seksualnosti;
- ii zmožnost analiziranja in vrednotenja temeljnih teoretičnih konceptov;
- ii sposobnost vključevanja v skupinske debate in javnega posredovanja svojih znanj;
- ii interpretacij pojmov in konceptov v sodobni kulturi, medijih, in javnem govoru;
- ii sposobnost pisanja seminarskih nalog, znanstvenih člankov in drugih znanstvenih besedil.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, interaktivno učenje, seminarji, razprave, analiza besedil, delo v skupinah in individualno delo.

Način ocenjevanja in delež:

- ii opravljena seminarska naloga (80%) in
- ii ustni izpit (20%).

RADIKALNE ETNOGRAFSKE METODE IN FEMINISTIČNE ŠTUDIJE

Kodapredmeta:

DI09

Vrstapredmeta:

Izbirni predmet

Š

tudijski programinstopnja:

Humanistične znanosti, 3. stopnja

Letnikinsemester:

2. letnik, 3. semester

Predavanjainvajejpredmeta:

20 + 20

Kreditnetoč ke:

5

Nosilkipredmeta:

Doc. dr. Renata Šribar

Izvajalkipredmeta:

Doc. dr. Renata Šribar

Jezikpredavanj:

slovenski, angleški jezik

Pogojizaopravljanještudijskihobveznosti:

Obvezna aktivna udeležba na predavanjih, pričakuje se sodelovanje v seminarskih diskusijah, kar se zagotovi z rednim individualnim delom študentk in študentov (krajši pisni izdelki), s katerimi se obenem tudi sprotno preverja pridobljeno znanje. Seminarska naloga in diskusija o nalogi. Zaželeno je, da študentke in študentje po javni predstavitvi objavijo seminarsko nalogo v strokovni ali znanstveni reviji.

Vsebinapredmeta:

Študijski predmet je namenjen osrednjim feminističnim in antropološkim epistemološkim problematikam in njihovim prenosom v kvalitativno metodologijo, posodobljeno skozi nove, eksperimentalne in radikalne t.i. družbeno transformativne etnografske metode. V epistemološkem delu predmetnega kurikula bodo študentke/-je, koordinirani in poučeni s strani predavateljice, iz posredovanega gradiva in izhodiščnih predavanj skupaj obravnavali osrednje probleme, ki so povezani tudi z ravni vsakdanjega študijskega življenja:

razmerja moči v raziskovalnem procesu;
produkcija »subjekta« in »objekta« raziskovanja;
sprega vednosti in izkušnje;
etika raziskovanja;
lokacija/umeščenost raziskovalke/-ca in politični programi in cilji;
konceptualizacija in dekonceptualizacija načela opolnomočenja.

Nadaljevanje predmetnika bo posvečeno metodološkim vprašanjem, navezujočim se na izpostavljene epistemološke problematike. Izhodiščni kritiki vladajoče kvantitativne metodologije, ki je podprta s strani državnih in naddržavnih instanc, bo sledila predstavitev novih, radikalnih metod, kjer se spremeni/konstituirata tako etična kot ciljna/politična perspektiva raziskovanja. Poleg slednjih bomo v sklopu metodoloških pristopov analizirali še sledeče tematike:

- ii samo-določitev »objekta« raziskovanja v razliki med »mehkimi« in »trdimi« znanostmi;
- ii demokratizacija raziskovanja in kriteriji kakovosti;
- ii raziskovalni diskurz in raziskovalna utelešanja (odnos do marginaliziranih skupin v raziskovanju);
- ii raziskovalni primeri aplikacije radikalnih metod in koncept situacijskosti v navedenem okviru.

Temeljnaliteraturainviri:

ARENDR, H. (1996): Vita activa, Krtina, Ljubljana.

BRAIDOTTI, R. (1996): Patterns of Dissonance: A Study of Women in Contemporary Philosophy, Polity Press, Cambridge.

E. BRONFEN, in M. Kavka (ur.) (2001): Feminist Consequences: Theory for the New Century Columbia University Press, New York.

BELL, S. (2010): Fast Feminism, Autonomedia, New York.

BUTLER, J. (2004): Undoing Gender, Routledge, New York in London.

CHEATER, A. (ur.) (1999): The Anthropology of Power: Empowerment and Disempowerment in Changing Structures, Routledge, London in New York.

DENZIN K. N., in Giardina D. M. (ur.) (2009): Qualitative Inquiry and Social Justice. Toward Politics of Hope, Left Coast Press, Walnut Creek.

FOUCAULT, M. (1986): Power/Knowledge: Selected Interviews and Other Writings, ur. Colin Gordon, The Harvester Press, Brighton.

HARAWAY, D. (1999): Opice, kiborgi in ženske: Reinvencija narave, Študentska založba, Ljubljana. (Simians, Cyborgs and Women: The Reinvention of Nature, Free Association Books).

HOOKS, B. (1994): Outlaw Culture,

RAMAZANOGLU, C., in Holland, J. (2002): Feminist Methodology. Challenges and Choices, Sage, Los Angeles, London, New Delhi, Singapur in Washington.

STOETZLER, M., in Yuval-Davis, N. (2002): Standpoint Theory, Situated Knowledge and the Situated Imagination, Feminist Theory, III (3), 315–333.

Ciljiinkompetence:

- ii poznavanje izbranih del temeljne literature z vidika relevantnih konceptualizacij;
- ii poznavanje izbranih del z vidika predstavitve novih, družbeno-transformativnih metod;
- ii sposobnost kritičnega mišljenja na ravni vladajočih epistemologij in metodologije;
- ii prepoznavanje aktualnih družbenih problematik, ki zahtevajo premislek o epistemoloških in metodoloških pristopih;
- ii uvid v prispevek feministične epistemologije in družbeno-transformativnih metod v družboslovju in humanistiki;
- ii razumevanje primerov uporabe radikalnih etnografskih metod;
- ii sposobnost izbire primera družbene prakse za analizo in konceptualizacija inovativnega pristopa k raziskavi.

Predvideništudijskirezultati,znanjeinrazumevanje:

- ii razumevanje razmerja med epistemologijo in metodologijo;
- ii poznavanje ustreznih konceptualnih orodij in poznavanje osnovnih metodoloških pristopov;
- ii poznavanje izbranih družbeno-transformativnih (kvalitativnih) metod;
- ii veščina apliciranja navedenih metod v raziskovalno prakso;
- ii poznavanje vrednotenja raziskovalnih rezultatov glede na uporabljeno metodo;
- ii poznavanje in uporaba načel etičnega/odgovornega raziskovanja.

Metodepoučevanjainučenja:

Predavanja, interaktivno učenje, seminarji, razprave, analiza besedil, delo v skupinah in individualno delo.

Načinocenjevanjaindelež :

- ii opravljena seminarska naloga (80%) in
- ii ustni izpit (20%).

VÉDENJE IN DISKURZ

Kodapredmeta:

DI10

Vrstapredmeta:

Izbirni predmet

Š

tudijski program in stopnja:

Humanistične znanosti, 3. stopnja

Letnik in semester:

2. letnik, 4. semester

Predavanja in vaje predmeta:

20 + 20

Kreditne točke:

5

Nosilec predmeta:

Doc. dr. Tadej Praprotnik

Izvajalec predmeta:

Doc. dr. Tadej Praprotnik

Jezik predavanja:

slovenski, angleški jezik

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:

Obvezna aktivna udeležba na predavanjih, pričakuje se sodelovanje v seminarskih diskusijah, kar se zagotovi z rednim individualnim delom študentk in študentov (krajši pisni izdelki), s katerimi se obenem tudi sprotno preverja pridobljeno znanje. Seminarska naloga in diskusija o nalogi. Zaželeno je, da študentke in študentje po javni predstavitvi objavijo seminarsko nalogo v strokovni ali znanstveni reviji.

Vsebinapredmeta:

védenje in diskurz: zgodovina razmerja od antike do sedanjosti;
zgodovina predstav o móči diskurza in móči védenja v zahodnih kulturah od antike do sodobnosti;
vloga védenja pri ustvarjanju in razumevanju diskurza (starejše in novejšé teorije);
vloga diskurza pri posredovanju védenja (starejše in novejšé teorije); kategorije mišljenja in kategorije diskurza (od Aristotela do sodobnih teorij diskurza);
védenje, realnost in reprezentacijska funkcija; naivni realizem reprezentacij; reprezentacije, znanost in vsakdanje védenje; reprezentacije, klasifikacije in perspektivichnost;
distribucija védenja v sodobnih družbah: diskurz ustanov in postopek validiranja predstav o stvarnosti;
diskurz, vulgarizacija znanstvenega védenja in družbeni nadzor;
diskurz in arhiviranje védenja (enciklopedije, leksikoni, poljudno-znanstvene revije in knjige, internet, priročniki, učbeniki, muzeji, razstave, zemljevidi, naracije);
zgradba diskurza, ki posreduje védenje;
vrzeli, implicitnost, omejitve in izključitve v diskurzih, ki v različnih medijih posredujejo védenje;
spoznavni in izjavljalni položaji, mesta ter vloge v diskurzu, ki posreduje védenje: govorec, izjavljalec, pošiljatelj, poslušalec, naslovnik, pošiljatelj, sprejemnik, informator, cenzor, opazovalec, informator, priča, glas, razsodnik itd.;
individualni in kolektivni subjekt izjavljanja v diskurzu, ki posreduje védenje;
radikalni skepticizem v zahodnih kulturah: odgovor nanj v filozofiji in v implicitnih epistemologijah vsakdanjega védenja;

vloga vsakdanjega (skupnega, profanega, deljenega) védenja v delovanju sodobnih družb;
problem spoznavne gotovosti in diskurzi, ki popularizirajo znanstveno védenje; fantazma prvega spoznanja;
prevladujoče klasifikacije védenja v sodobnih družbah in ideologija znanosti; taksonomske teorije védenja in njihove skrite predpostavke;
proleptična narava diskurza, ki posreduje védenje: nadzor nad glediščem in perspektivo;
razmerje med védenjem in diskurzom v luči glavnih konceptov pragmatične teorije diskurza (dejanje, implicitnost, namera, učinek, indeksikalnost, gledišče, perspektiva);
vloga indeksikalnosti v diskurzu, ki posreduje védenje;
diskurz kot pričevanje (testimonium): sodobna epistemologija testimonialnosti in teorija diskurza;
vloga ozadnjih predstav in ideologij v diskurzivnem posredovanju védenja.

Temeljnaliteraturainviri:

- Audi, R. (1998): *Epistemology, a Contemporary Introduction to the Theory of Knowledge*, Routledge, London in New York.
- Austin, J. L. (1961): „Other Minds“, v: *Philosophical Papers*, Clarendon Press, Oxford.
- Bachelard, G.: *Oblikovanje znanstvenega duha*, Studia humanitatis, Ljubljana
- Benveniste, E. (1998): *Problemi splošne lingvistike, I in II*, Studia humanitatis, Škuc, Filozofska fakulteta.
- Bourdieu, P. (1970): *La reproduction – Eléments pour une théorie du système d'enseignement*, Minuit, Paris.
- Bruner, J. S. (1996): *The Culture of Education*, Harvard University Press, Cambridge MA.
- Coady, C. A. J. (1992): *Testimony, a Philosophical Study*, Clarendon Press, Oxford.
- Deaux, K., Philogene, G. (2001): *Representations of the Social, Bridging Theoretical Traditions*, Blackwell, Oxford.
- Edwards, D. (1996): *Discourse and Cognition*, Sage, London.
- Foucault, M. (1972): *The Archeology of Knowledge*, Tavistock, London.
- Foucault, M. (1989): *The order of Things, An Archeology of the Human Sciences*, Routledge, London.
- Jacobi, D., Schiele, B. (1988): *Vulgariser la Science – Le procès de l'ignorance*, Champs Vallon, Seyssel.
- Justin, J. (2005): „Text, Indexical Background Representations, and Representations of the Past“, v: Bernard, J., Fikfak, J., Grzybek, P. (ur.), *Text and Reality*. Institute of Slovenian Ethnology at ZRC SAZU – Oesterreiche Gesellschaft fuer Semiotik – Institut fuer Sozio-Semiotische Studien, Vienna, Ljubljana, Wien, Graz, str. 55-78
- Justin, J. (2010): *Avguštin, singularnost in prezgodnje rojstvo subjekta*. Monitor ISH. [Tiskana izd.], letn. 12, št. 2, str. 7-50.
- Knorr Cetina, K.D. (1981): *The Manufacture of Knowledge, An Essay on the Constructivist and Contextual Nature of Science*, Pergamon, Oxford.
- McKinlay, A., Potter, J., Whetherell, M. (1993): „Discourse analysis and social representations“, v: Breakwell, G., Cantor, D. (eds), *Empirical Approaches to Social Representations*, Oxford University Press, Oxford.
- Nichols, W. (1992): *Representing Reality*, Indiana University Press, Indiana.
- Pollner, M., (1987): *Mundane Reason, Reality in Everyday and Sociological Discourse*, Cambridge University Press, Cambridge.
- Potter, J. (1996): *Representing Reality: Discourse, Rhetoric and Social Construction*. Sage. London.
- Rorty, R. (1980): *Philosophy and the Mirror of Nature*, Princeton University Press, Princeton.
- Welbourne, M. (1986): *The Community of Knowledge*, Gregg Revivals, Aberdeen University Press, Aldershot.

Ciljiinkompetence:

Študenti in študentke:

- ii spoznajo zgodovino predstav o diskurzivnem posredovanju znanja;
- ii preučijo zgodovino predstav o moči védenja in moči diskurza, kar jih usposablja za analizo tovrstnih današnjih predstav;
- ii preučijo razmerja med védenjem in diskurzom s pomočjo teoretskih konceptov, ki so nastali v epistemologiji, teoriji diskurza, kognitivnih vedah, lingvistiki, sociologiji znanja, filozofski semantiki, pragmatiki;
- ii spoznajo omejitve, ki jih diskurz na sintaktični in semantični ravni vsiljuje mišljenju;
- ii pridobijo znanje o spoznavno-teoretskih in metodoloških izhodiščih za analizo diskurza, ki posreduje védenje, o orodjih te analize, njenih metodah, tehnikah in postopkih;

- ii spoznajo zgradbo in značilnosti diskurza, ki posreduje védenje;
- ii spoznajo sodobne epistemološke teorije testimonialnosti;
- ii razlikujejo med individualnim in kolektivnim subjektom diskurza, ki posreduje védenje;
- ii se seznanijo s teorijami resnice, ki v danes nadzorujejo procese distribuiranja védenja;
- ii se usposobijo za analizo vsakdanjega (skupnega, profanega, deljenega) védenja, ki kroži po skupnostih védenja, in za rekonstrukcijo implicitnih epistemologij, ki to vedenje podpirajo;
- ii razumejo vlogo, ki jo ima naivni realizem v implicitnih epistemologijah, ki podpirajo vsakdanje védenje;
- ii znajo identificirati in opisati danes prevladujoče ideologije znanosti;
- ii razumejo povezavo med proleptično naravo diskurza in spoznavnimi učinki, ki nastanejo v diskurzivnem posredovanju védenja;
- ii v analizi diskurza, ki posreduje védenje, uporabljajo koncepte sodobne pragmatične teorije.

Predvideni študijski rezultati, znanje in razumevanje:

Študenti/šudentke so sposobni:

- ii analizirati predstavno vsebino diskurza, ki posreduje védenje;
- ii opisati ideološke učinke, ki nastanejo v diskurzivnem posredovanju védenja;
- ii opisati izjavljalne položaje, vloge, gledišča in perspektive, vzpostavljene v diskurzu, ki posreduje védenje;
- ii prepoznati intence, strategije, učinke in regularnosti v tem diskurzu;
- ii prepoznati implicitna sporočila v diskurzu, ki posreduje védenje, in ta sporočila rekonstruirati;
- ii opisati razmerja moči, ki so vpisana v védenje posredujoči diskurz;
- ii razčleniti tiste sestavine diskurza, ki usmerjajo interpretacijo njegovih predstavni vsebin in ji določajo meje;
- ii opisati retorično razsežnost diskurza, ki posreduje védenje, in opisati funkcijo posameznih retoričnih sredstev;
- ii raziskovati vlogo, ki jo ima diskurzivno posredovanje védenja v reprodukciji razmerij družbene moči.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, interaktivno učenje, seminarji, razprave, analiza besedil, delo v skupinah in individualno delo.

Način ocenjevanja in delež:

- ii opravljena seminarska naloga (80%) in
- ii ustni izpit (20%).

SPOL IN POPULARNA KULTURA

Kodapredmeta:

DI11

Vrstapredmeta:

Izbirni predmet

Š

tudijski program in stopnja:

Humanistične znanosti, 3. stopnja

Letnik in semester:

2. letnik, 4. semester

Predavanja in vaje predmeta:

20 + 20

Kreditne točke:

5

Nosilka predmeta:

Doc. dr. Jelena Petrović

Izvajalka predmeta:

Doc. dr. Jelena Petrović

Jezik predavanj:

slovenski, angleški jezik

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:

Obvezna aktivna udeležba na predavanjih, pričakuje se sodelovanje v seminarskih diskusijah, kar se zagotovi z rednim individualnim delom študentk in študentov (krajši pisni izdelki), s katerimi se obenem tudi sprotno preverja pridobljeno znanje. Seminarska naloga in diskusija o nalogi. Zaželeno je, da študentke in študentje po javni predstavitvi objavijo seminarsko nalogo v strokovni ali znanstveni reviji.

Vsebinapredmeta:

Predmet vključuje predstavitev in kritično obravnavo teoretskih paradigem ter novejših pristopov, ki družbeno življenje žensk analizira skozi perspektivo popularne kulture.

Semiotična analiza podob žensk v popularni kulturi (televizija, film, glasba, novi mediji, oglaševanje);

obravnavo popularnih žanrov kot političnih vzorcev, ki oblikujejo in vplivajo na javno mnenje in reprezentacijo žensk;

kritična analiza ustvarjanja in ohranjanja spolnih stereotipov, popularizacije in komercializacije mizoginih reprezentacij;

osnovne paradigme feminističnega branja popularne kulture;

ideološki okviri in reprodukcija patriarhalnih in heteroseksualnih družinskih vrednot skozi popularne žanre;

obravnavo popularne ikonografije žensk;

analiza emancipacijskih ženskih diskurzov in podob v popularni kulturi;

obravnavo spolnih identitet skozi prizmo alternativne kulture.

Temeljna literatura in viri:

Adorno, T. (1991): *The Culture Industry: Selected Essays on Mass Culture* Routledge, London.

Braidotti, R. (2003): »Cyberfeminism with a Difference«, *The Feminism and Visual Culture Reader*, Routledge, New York, 2003.

Buikema, R., Smelik, A. (1995): *Women's Studies and Culture: A Feminist Introduction*, Palgrave Macmillan.

Čale Feldman, L. (2001): Euridikini osvrti : o rodnim izvedbama u teoriji, folkloru, književnosti i kazalištu, Naklada MD, Centar za ženske studije, Zagreb.

(2009): Doing Gender in Media, Art and Culture, eds. Rosemarie Buikema and Iris van der Tuin, Routledge, New York and London.

Friedman, S. S. (1998): Mappings / Feminism and the Cultural Geographies of Encounter, Princeton University Press, Princeton, New Jersey.

Hennessy, R. (2000): Profit and Pleasure: Sexual Identities in Late Capitalism, Routledge, London.

Slapšak, S. (2001): Ženske ikone XX veka, Biblioteka XX vek, Beograd.

Williams E. (1997): Navadna kultura. Izbrani spisi, Studia Humanitatis, Ljubljana.

Cilji i kompetence:

- ii kritične analize in obravnave spolnih podob, stereotipov, diskurzov znotraj popularne kulture;
- ii obravnava temeljnih teoretičnih paradig in analitičnih pristopov k družbenim življenju žensk skozi perspektivo popularnih žanrov;
- ii razviti motivacijo za kritično-analitično obravnavo spolnih identitet v kulturi;
- ii osvojiti aparat za reflektivno branje, razmišljanje, razumevanje in praktično delo.

Predvideni študijski rezultati, znanje in razumevanje:

- ii zmožnost aplikacije pojmov in konceptov, ki določajo teoretsko zasnovano predmeta;
- ii razumevanje in aplikacija metodologije kritične analize diskurza in študija spolov na področju popularne kulture;
- ii kompetenca kritične analize družbenih in kulturnih vidikov recepcije spolov;
- ii interpretacij spolov v sodobni kulturi, medijih, in javnem govoru;
- ii sposobnost pisanja seminarskih nalog, znanstvenih člankov in drugih znanstvenih besedil;
- ii sposobnost vključevanja v skupinske debate in javnega posredovanja svojih znanj.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, interaktivno učenje, seminarji, razprave, analiza besedil, delo v skupinah in individualno delo.

Način ocenjevanja in delež:

- ii opravljena seminarska naloga (80%) in
- ii ustni izpit (20%).

ANTROPOLOGIJA UMETNIŠKIH PRAKS

Kodapredmeta:

D112

Vrstapredmeta:

Izbirni predmet

Študijski program in stopnja:

Humanistične znanosti, 3. stopnja

Letnik in semester:

2. letnik, 4. semester

Predavanja in vaje predmeta:

20 + 20

Kreditno toč ke:

5

Nosilka predmeta:

Doc. dr. Alja Adam in doc. dr. Jelena Petrović

Izvajalka predmeta:

Doc. dr. Alja Adam in doc. dr. Jelena Petrović

Jezik predavanj:

slovenski, angleški jezik

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:

Obvezna aktivna udeležba na predavanjih, pričakuje se sodelovanje v seminarskih diskusijah, kar se zagotovi z rednim individualnim delom študentk in študentov (krajši pisni izdelki), s katerimi se obenem tudi sprotno preverja pridobljeno znanje. Seminarska naloga in diskusija o nalogi. Zaželeno je, da študentke in študentje po javni predstavitvi objavijo seminarsko nalogo v strokovni ali znanstveni reviji.

Vsebinapredmeta:

Izhodišča predmeta je opredelitev temeljnih pojmov sodobnih umetniških praks iz antropološke perspektive (pogled, reprezentacija, pomen, preformativnost, učinek). Premet bo zaobjemal sledeče vsebine: prikaz umetnosti skozi prizmo umetniškega avtorstva, statusa dela in sodobne umetniške oblike ne/reprezentativnosti, kuratorstva in angažiranosti v javnem prostoru; analiza različnih oblik performativnosti, vizualnega in tekstualnega ustvarjanja in načinov uprizarjanja, prikazovanja in recepcije/interpretacije v javnem prostoru; analiza in prikaz teoretskih del, ki se ukvarjajo z interakcijo med antropološkim diskurzom in umetniškimi praksami; analiza angažirane umetnosti, ki deluje znotraj javnega prostora in vsakdanjega življenja in prikaz njenih emancipacijskih in družbeno transformativnih tendenc; izpostavitve feminističnih, filozofskih in materialističnih pristopov k različnim umetniškim praksam; analiza ideoloških procesov kulturalizacije, kontekstualizacije in institucionalizacije sodobne umetnosti; obravnava sodobnih kuratorske prakse, umetniških bienala in festivala, umetniško-teoretičnih platform in kolektivov, institucionalizacija in pogoji dela v umetnosti.

Temeljna literatura in viri:

Belting H. (2004): Antropologija podobe. Osnutki znanosti o podobi, Studia Humanitatis, Ljubljana.
Benjamin W. (2003): Izbrani spisi, Studia humanitatis, Ljubljana.
Berger J. (2008): Načini gledanja, Zavod EMANAT, zbirka Prehodi, Ljubljana.

- Bourdieu, P. (1992): Les regles de l'art, Seuil, Paris.
- Bourriaud N. (2009): Relacijska estetika in postprodukcija, Maska, Ljubljana.
- Deleuze G. (2010): Kritika in klinika, Beletrina, Ljubljana.
- (eds.) Đurić, D., Šuvaković, M. (2008): Impossible Histories: Historic Avant-Gardes, Neo-Avant-Gardes, and Post-Avant-Gardes in Yugoslavia, 1918–1991, MIT Press, Cambridge, MA.
- Jacques R. (2008): Emancipirani gledalec, Maska, Ljubljana.
- Massumi B. (2002): A Shock to Thought: Expression after Deleuze and Guattari, Routledge, London.
- Pollock G. (1999): Differencing the Canon: Feminist Desire and the Writing of Art Histories Routledge, London.
- Pollock G. (1996): Generations and Geographies in the Visual Arts: Feminist Readings, Routledge, London.
- Schneider A., Wright C. (2010): Between Art and Anthropology: Contemporary Ethnographic Practice Berg Publishers.
- Sedgwick E.K. (1995): Performativity and Performance Routledge, New York.

Cilji in kompetence:

Namen predmeta je:

- ii slušatelje in slušateljice spoznati s temeljnimi koncepti, raziskovanjem in analizo antropologije umetniških praks, ki izhajajo iz novih pristopov povezovanja umetnosti in antropologije;
- ii razviti motivacijo za antropološko obravnavo umetnosti, ki lahko prispeva k razumevanju umetniških praks v sodobnih družbah;
- ii seznaniti z metodami, cilji in področji umetniških praks v javnem prostoru in vsakdanjem življenju;
- ii prevpraševati razmerja med teorijo, praksami in političnim angažiranjem v umetnosti;
- ii uporabiti teoretično znanje v praksi: razumevanje družbene transformacije umetniških praks.

Predvideni študijski rezultati, znanje in razumevanje:

- ii zmožnost aplikacije pojmov in konceptov, ki določajo teoretsko zasnovo predmeta;
- ii zmožnost analiziranja in vrednotenja temeljnih teoretičnih konceptov of anthropology of art practices;
- ii kompetenca kritične analize družbenih in kulturnih vidikov umetniških praks;
- ii interpretacij umetniških praks v sodobni kulturi, medijih, in javnem govoru;
- ii sposobnost pisanja seminarskih nalog, znanstvenih člankov in drugih znanstvenih besedil;
- ii sposobnost vključevanja v skupinske debate in javnega posredovanja svojih znanj.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, interaktivno učenje, seminarji, razprave, analiza besedil, delo v skupinah in individualno delo.

Način ocenjevanja in delež:

- ii opravljena seminarska naloga (80%) in
- ii ustni izpit (20%).